

akiket közvetve vagy közvetlenül érdekel a Népszövetség.

Egy régi közmondás állítja, hogy az, aki okatlanul pánikot terjeszt maga körül, az igen veszedelmes ember. Rendkívül egészséges és találó ez a közmondás és a mai kormány alatt jól tennék a németek, ha emlékeznienek erre. Angliában nagy változások voltak a háboru után. Mi siettünk elfelejteni az animozitásokat és keserűségeket, melyeket a háboru ébresztett fel. Baráti jóbort akartunk nyújtani Németország felé és ezt meg is tettük. Nagyon jól megértettük és meg is éreztük, hogy egy olyan országot, mint amilyen Németország, semmilyen szerződés nem képes alacsonyabb nemzetközi szinten tartani a többi országoknál. Erősen sikra szállottunk az általános leszerelés érdekében, hogy kiegészítsük a Németország által jogosan követelt jogegyenlőséget. Genfben a leszerelési konferencia vizsgálta meg ezt a problémát és ezt a nagyfontosságú ügyet nem lehet figyelme kívül hagyni. Ez a revízió még sem lehet egyoldalú akció tárgya, ellenkezőleg, a békeszerződés keretein belül és a népszövetségi egyezményekkel összhangban kell, hogy megvalósuljon. Ez a mozgalom azonban sulyosan érezhető csapást szenvedett. Remélem, hogy a mai helyzet nem egyéb időleges állapotoknál, miután kívánatos, hogy az a mozgalom, mely több mint tíz éve tart, újra napirendre kerüljön, hogy elérhessük Európát a megbékülését és begyógyítsuk a háboru sebeit.

De mi történik a német zsidókkal? Azt szuggertálták, hogy Palesztina menhelye lehet a német zsidók egy bizonyos számának. *Nagy előny számomra, hogy életemből öt évet a palesztinai kísérletnek szentelhettem és nagy elégtétel számunkra annak megállapítása, hogy Palesztina most egyetlen prosperáló ország a világon, ahol nincs munkanélküliség és amely jelentős költségvetési fölösleget tud felmutatni.* Ez a prosperitás mégsem engedi meg korlátlan bevándorlását egy olyan nép-

a legjobb cipőkrém. Kérje mindenütt.

nek, amelyet meg kell tartani ezen a területen. A kormány által megformázott elv a palesztinai zsidó bevándorlás tekintetében, mely szerint a bevándorlók száma az ország gazdasági kapacitásától kell, hogy függjön, magábanvegyen igen logikus. Nagy dolgokat lehet művelni eme viszony mellett is, miután jelen pillanatban Palesztina egy prosperáló ország és hiszem, hogy a helyi közigazgatás már meg is tette a lépéseket abban az irányban, hogy megnyissa az ország kapuit a németországi zsidók számára, abban a mértékben, amennyire ezt a gazdasági feltételek megengedik.

Amikor arra a lakosságra gondolok, amelyet Palesztinában találtam, amely barátokat vált és felszántotta a mezőket és átváltoztatta a kopár, megkövesedett földeket virágzó ültetvényekké, amikor vizsgálom a csodálatos fiatal nőkre, intelligens és őszinte tekintetűre, amikor vizsgálom az estékre, melyeken összegyűlt a fiatalság, zenei előadásra, vagy tanulásra, véget nem érő politikai, vallási vagy filozófiai vitákra és amikor láttam ezt a virágzó közösséget, amely bebizonyította, hogy mire képesek és mit tudnak a zsidók, — megkövültem állok és dermedten maradok, látván, hogyan hamisítja meg egy bizonyos antiszemita irrodalom Németországban a zsidó nép karakterisztikus vonásait.

Lehet valamit csinálni Palesztinában. Az is lehet, hogy sikerülni fog bizonyos enyhítéseket elérni a bevándorlás tekintetében, jóllehet világos előttünk, hogy a dolgok mai állása mellett a mértéket nem lehet szélesebb skálára alkalmazni. Franciaország és Belgium különleges intézkedéseket tettek a németországi zsidó menekültek befogadására. Kétségtelen, hogy mi angolok is megtehetjük ugyanezt, éppen saját nemzeti érdekeinkben.

Kóser-sajt készítőik figyelmébe!

Kóser „SCWEIZER“ tejoltó

erősség 1:10.000

gyártását a Copalnicmănăsturi főrabbi ur felügyelete alatt megkezdte. A „Schweizer“ márka garantiál minőségért. A „Schweizer“ tejoltó nem romlandó! Kapható olcsó áron: Egger & Co. Rt. vegyészeti gyár Cluj.

Nem valósítható meg a világ buzatermelésének korlátozása

Egy-egy országban olyan magas a buzavám, mint a buza világlaci ára

London, június 3. Vezető angol gazdasági körökben nem hisznek abban, hogy a világ buzatermelésének korlátozása megvalósítható legyen. A nagytermelő országok nem tudtak meg egyezni, mert Ausztrália nem hajlandó termelését redukálni. Ettől eltekintve — mint arra beavatott gazdasági körökben rámutatnak —, a nagytermelő országok termelésének korlátozása még

nem is volna elegendő a világlaci árak feljavitására, mert a régi fogyasztóországok folytatják a gabonatermelés erőszakolását s nem hagyják fel agrártermékeiket védő vámpolitikájukat. Egy-egy országban olyan magas a buzavám, mint a buza mai világlaci ára s ez egyik legfőbb összetevője a prosperitás hiányának.

Ujra javulóban van a dollár árfolyama a nemzetközi pénzpiacokon

Genf, június 3. A dollár a nemzetközi piacokon újra javulóban van. Kurzusa Zürichben 437. Svájci pénzügyi körökben az a vélemény alakult ki, hogy amennyiben az amerikai kormány tényleg ragaszkodnék a dollár 30—50 százalékos érték-

csökkentéséhez, ezt csak olyan új törvénnyel érhetik el, amely kifejezetten megállapítja az amerikai bankjegyek arányértékének megfelelő százalékkal történő redukálását.

A Fatia negra dedunokája

Négy Nopcsa-generáció sorsa. Az albániai kutató és titkára

— Az Uj Kelet állandó levelezőjétől —

Bécs, június 3. Amióta Budapestről, a pereni és a büntetései elől megfutott, Bécsben él és az osztrák munkásszótjónak dolgozik Fényes László, a hajdani híres pesti riportert, a radikális magyar politikus. Tárcaikat írogat, amelyekben egy öregedő kávéházi remetének böselete szólal meg, glosszákat fűz a magyarországi eseményekhez, melyeket a „Horthy-ország“ elleni gyűlölete fest vérvörösré és analógiákat a német, meg az osztrák eseményekhez, a hajdani magyar élményei alapján. Amikor Hitler Németországában elharapódzott az öngyilkossági járvány, Széchényi István döblöngi halálát ráncigálta elő Fényes a multból és a tengernyi, valóban gyanus kísérő körülmény alapján, annál a merész végző következtetésnél állapodott meg, hogy gyilkosság történt. A nagy közéleti kritikust, a Bach-rendszer kigúnyolóját eltették a láb alól. A Schutzbund eltűlése, fegyvereinek elkobzása idején a novemberi magyar forradalom heroikus perceit elevenítette fel, a lánchídi jelenetet, amelyben a fegyvertelen tüntetők magukhoz ölelték a csendőröket, akik lövésre készen tartott fegyverekkel utjukat állták... Vagy az eskü szentségéről példálózdik, amikor az osztrák kormány vallási ceremóniák között kivett új esküvel akarja tisztviselői hűségét biztosítani. Elmeséli a maga esetét vidéki újságíró korából. Az akkor közgazdasági téren

tevékenykedő Tisza Istvánnak valamilyen balul sikerült vállalkozásába kötött bele. A későbbi miniszterelnök a Fényes emlékezése szerint csak a mágnaskaszinó nyomására és nagykésőre perelt. Az esküdtzsek elmarasztalta az újságíró és Fényes két tanuval, két volt esküdttel is bizonygatta, hogy Zsitvay elnök beavatkozására s az eredeti verdíkt megváltoztatásával hagyták meg az elmarasztaló ítéletet. Mert elébük tárták, mekkora bonyodalmat idézne elő, ha a Tisza ellen vadaskodó Fényest fel kellene menteni. Az esküdtsek tehát esküjük ellenére megbeszéléseket folytattak a zsűrijükön kívülálló elnökkel! — a Fényes közlése szerint — és az elnök nem állította őket esküjük megszegésére rávenni.

Erősen érdekesekek azok a glosszák is, amiket a bécsi rendőri krónika egyik nemrégibbeni eseményéhez fűz. Egy belvárosi fényűzően butorozott lakásban halva találták báró Nopcsa Ferenc magántudóst, Albánia neves kutatóját. Revolverrel lötte magát szíven. De mielőtt magával végzett, agyonlőtte albániai származású titkárait, Bajazid Elmasz Dodát, akiben némelyek Trenk Bib Dodának, egy időben az albán nép vezérének, valami atyafiát sejtik. Fényes László szerint az öngyilkos Nopcsa báró dedunokája ama Nopcsa János bárónak, akiről Jókai Mór a „Szegény gazdagok“ Fatia negráját mintázta. A Szegény gazdagok rablótörténeté

Bikszád avóvüfördő, Erdély Karlsbadia

Biztos gyógyulást nyújt az összes gyomor, epekö, cukor, légcső és hólyagmegbetegedéseknél. Az idén nagyon olcsó árak!

Előszezion (május 15-től július 1-ig)

Á-ai:

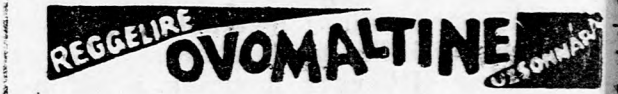
- Berta-lakban egy ágyas szoba napi 58 lej, penzióval étlap szerint Lei 118
- Mária-lakban egy ágyas szoba napi 48 lej, penzióval étlap szerint Lei 108
- Móric-lakban egy ágyas szoba napi 32 lej, penzióval étlap szerint Lei 92
- Berta-lakban 2 ágyas napi Lei 105
- Mária-lakban 2 ágyas napi Lei 88
- Annában 2 ágyas napi Lei 72
- Móricban 2 ágyas napi Lei 60

Prospektust készséggel küld a Fürdőgazgatóság Bicsad, Szigorú ortodox kóser konyha. Szénsavas-sós ásványvízfürdők.

Puspök Fürdő!
Rádiumos Iszap
és Mór fürdő
Hullámfürdő, Napi-penzió 120.- Leitől.
Elsőrendű zene, minden este tánc.
Kénylen prospektust: Puspökfürdő igazgatóság, Oradea mellett

nek ugyanis igaz magva lett volna. A mult század harmincas éveiben egy fekete alárcos rabló garázdálkodott Erdélyben és pedig főképpen Hátszeg környékén. A pandurok sosem tudták elfogni. Ha bekerítették, bevettette magát a hegyekbe és nyomtalanul eltűnt. A hátszegi kastélynak báró Nopcsa János volt akkor az ura. Különös szerelmi történetek születtek felőle, vad orgiák híre vette körül, és különösen azt fuesálották rajta, hogy gyakran nagyidőre eltűnik, anélkül, hogy bárki is tudná, hogy hová. Ezek az eltűnések összezestek a Fatia negra rabló támadásaival s így lassankint gyökeret vert a hit, hogy voltaképpen a báró a hirhéd rablóvezér. A közhit megerősödött, amikor a bárót agyonsújtva találták az erdőben és azóta különösképpen megszűnt a Fatia negra szereplése is. Egy román pásztor ütötte agyon, akinek lányát elesabitotta.

A második Nopcsa-generáció a Burg parkettjén forgolódott. Nopcsa Ferenc báró Erzsébet királynő udvarmestere volt. A kalandor volt ennek fiában. Nopcsa Elekben tört ismét ki. Apja kijárta az udvarnál, hogy a pesti állami színházak intendantsáwa nevezésük ki. Állását orgiák rendezésére használta fel. Amelyik ballet-hölgy vagy színésznő nem engedelmkedett a meghívásainak, nem vett részt a tivornyáin, azt rögtön elesapta. Fényes egy sz-

nészno panaszára tizennégy napos kámpányt rendezett a sajtóban ellene, melynek hullamai a párizsi Tempsig, a londoni Timesig elhatoltak. Nopcsa megbukott és eltűnt a közéletből.

A most öngyilkossá lett, negyedik Nopcsa életéről egy volt tüztiszt és beszéléséből tudott meg érdekes adatokat Fényes. Ezt a tisztelet 60 emberrel előre küldik Djakovonál Albániába. Haladjon mindaddig, míg rátalál Nopcsa Ferenc báróra, a 2. huszárezred főhadnagya és átadhat neki egy fontos levelet. Két napig meneteltek, puskaropogást hallottak néha, de embert sehoh sem láttak. Egy klastrom előtt négy tipikus albán akadtak végül össze, ezeknek vezetője nagytitokban a fülébe sugta, hogy ő a keresett báró. A puska lövések adták tudtára telefon híjján a csapat érkezését. A természetű Nopcsa báró, aki a Magyar Tud. Akadémia tagja volt, afféle katonai Fatia negra szerepét játszott az osztrák-magyar monarchia érdekében Albánia földjén. A háboru után ellenforradalmár és Horthy közvetlen környezetéhez tartozik. Egy „esetéről“ részletesen tud mesélni Fényes László. Egy kommunizmussal vádolt foglya megvasaltan „menekülni“ próbál a szekérről, amelyen kihallgatásra viszik; ott pusztul a nádasban. Amikor elföldelik, valaki megszólal: Kár volt érte, becstelens ember volt. Mire Nopcsa rávágja: Egy kis halál, mi az, fiam?

Most állítolag egy szexuális tragédia befejezéseképp — azt mondják, természetellenes viszony fűzte titkárához — magd Nopcsa folyamodott a halálhoz. — mi az fiam? — mint megoldási eszközöz. Ké revolverlövés és Fatia negra dedunokája befejezte különös életpályáját. (g. s.)

Ve

Egy este Kibuc Gimn első találkozás utazott Zwi je tagja a. Egyébként k organizációs szágban és vezte a Heel hangzattant, mert ő a kib. Mielőtt e Csernovitzba együtt lehet tendős. Ráad akít a hajón szenvedélyes kelni tanított kart szervezte abból is kiti

Taná

A munkás Még a háború lesztina talan nem szociáli volt a kolon formája. Az kesedéssel és zük nem volt dasági munk volna, amiko diákok vagy amelyen sát tulajdona vo csár, szikla, amelyből ve hogyan? His azt sem tud kapát; hogy hogyan kell gezni. Igy t kvucát, a ké fajtaját, aho geti szerint d rint kapta m nyadát. Igy séleti álloma ság kifejlődés. A kollektív egyében megsz gépek, a há zós tulajdon dig, amely f dolgozó mun változásaitól szerzés gond séglett való a hozza a kvu az egyéni és des és a nev dalmát is.

A szabad zeken a kv brát dolgozó zülésönös seg kolóniakon a n lehetőségs életet megs munkás. Es kollektívából pedig az ele végre nargzó erej sikátoraiban életre a kvu De ezek a

A M

Vas

Toroczki

Da

M

Vas

Érik

Ka

Két hét az épülő országban

Vendégségben a haifai Kibuc Gimmelnél

Haifa, május hó

Egy este elmentünk vendégségbe a Kibuc Gimmelbe. Még a hajón volt az első találkozásunk a kibuccal. Velünk utazott Zwi ben Cohen, aki hat esztendeje tagja a haifai kibuc Gimmelnek. Egyébként kőműves, de most másfél évig szervezői munkát végzett Németországban és Romániában. Berlinben szervezte a Hechalucot s mellékesen összhangzattant és karmesterséget tanult, mert ő a kibuc ének mestere.

Mielőtt elmentünk, diák volt Csernovitzban és ezzel a hosszú multtal együtt lehet összesen vagy huszonöt esztendő. Ráadásul rendkívül kellemes fiú, akit a hajón mindenki megszeretett. Mint szenvedélyes karmester egész uton énekelni tanított minket. Négyzólamu ének kart szervezett és hogy milyen jó fiú az abból is kitűnik, hogy engem is bevett

az énekkarba, holott sem hangom, sem hallásom nincsen.

— Zwi, Zwi, — harsogott reggeltől estig a fedélzet. Valamennyi turista a kibucnyikot kereste, mert ő volt az első üzenet az élő Palesztinából.

Es Zwi ben Cohen szorgalmasan mesélt hat napon át a Kibucról és a Kvucairól a munkás kollektívák e két fajtájáról, amelyek az épülő ország sajátos zamatját megadják.

Az új Palesztina olyan mint egy hatalmas lombik. Grandiózus szociális kísérlet fő ebben a lombikban: az improduktív és deklasszált zsidó tömegek produktivizálása. A kísérlet eszköze a kvuca és a kibuc anyaga: a chaluc. És a chaluc ebben a kísérletben nemcsak új társadalmi és gazdasági keretet teremt, hanem új életformát is és ez az új életforma az, ami Palesztinát minden más országtól olyan pontosan megkülönbözteti.

Tanárok és ügyvédek megfogják a kapát

A munkás kollektívák őse a kvucák. Még a háboru előtti években nőtt ki Palesztina talajából. Amikor megszületett, nem szociális kísérletnek indult, de ez volt a kolonizáció egyetlen lehetséges formája. Az első pionirok tele voltak lelkesedéssel és szeretettel, csak éppen pénzüik nem volt, s nem értettek a mezőgazdasági munkához. De hogyan is értettek volna, amikor azelőtt tanárok, ügyvédek, diákok vagy kereskedők voltak. A föld, amelyen sátrat ütöttek a zsidó nemzet tulajdona volt, a Keren Kajemeté, Mocsár, szikla, kő és homok volt ez a föld, amelyből vegetációt kellett sajtolni. De hogyan? Hiszen az új pionirok javarésze azt sem tudta, hogyan kell megfogni a kapát; hogyan kell egy kutat furni és hogyan kell két deszkát egymáshoz szegezni. Így teremtette meg a szükség a kvucát, a kollektív munka sajátos fajtáját, ahol minden munkás a képességei szerint dolgozott, s a szükségletei szerint kapta meg az elért eredmények hányadát. Így lett a kvucából iskola és kísérleti állomása a palesztinai mezőgazdaság kifejlődésének.

A kollektív munka magával hozta a kollektív együttélés új formáit is. A kvucában megszűnt a magántulajdon, a föld, a gépek, a házak, az állatok, a kvuca közös tulajdonává lettek. Ez az új rend pedig, amely függetlenné tette a kvucában dolgozó munkást a munkapiac szeszélyes változásaitól, az egyéni és családi vagyon szerzés gondjaitól, a betegségtől és öregségtől való aggodalomtól magával kellett hozza a kvucában az összes problémák, az egyéni és családi élet, a szexuális kérdés és a nevelés módjának esendes forradalmát is.

A szabad ember szabad élete pezsdült ezeken a kvucákon. A pontosan nyolc órát dolgozó és a minden eshetőség ellen költséges segítséggel biztosított munkásokon az intellektuális élet korlátlan lehetőségei nyitak meg. Ezt az új életet megszerette a kvucában dolgozó munkás. És a szükség által létrehozott kollektívából életelő lett, az együttélésből pedig az élet igazi tartalma, amely kisugárzó erejével minden ország gettó-síkatoraiban chaluc-szervezeteket hívott életre a kvucák programjával.

De ezek a kvucák nemcsak a gettó-si

kátorokban pusztulásra ítélt reménytelen és esüggedt ifjuság utjelzőivé váltak, hanem elbájolták és megrendítették a palesztinai élet minden kutatóját is. Cionistákat és nemcionistákat, zsidókat és az épülő ország minden más barátját is.

Nem tudott szabadulni a varázsától sir Herbert Samuel, az első fő kormányzó, a kinek egyik fia maga is chaluc lett és az angol Wedgewood ezredes, a munkáspárti kormány volt minisztere sem, aki Ruppinnaka írta: „A kvuca éppúgy érdekelt, mint maga a cionizmus. A kvuca chalucairól csak entusiaszussal tudok beszélni. Lehetetlen szavakba önteni mennyire elbájtoltak, megleptek és lelkesítettek ezek a telepek.”

Es minden palesztinai turista tudja, hogy ezek a kvucák a szülőágyai a mezőgazdasági munkának és munkásnak és hogy az országot, amely még esztendőkkel ezelőtt sivatag volt, a kvucák önfeláldozó munkája töltötte meg a buzaföldek és mocsaras táblák zöld és üde foltjaival.

A kvucák születése az országépítés eposzi korszakára esik. A malária és a mocsárlecsapolások idejére, amikor a kolonizációra több sirt ástak, mint amennyi új esatornát és egy-egy kvucának népesebb volt a temetője, mint a közös ebédlő terme.

Ezek az idők még szorosabban fűzték a kvucák belső életét és a hatvan-hetven tagból álló kis kollektívák, zárt szinte áthatolhatatlan intim ideológiai és társadalmi közösséggé fejlődtek, amelyek nem tudtak elég intenzíven bekapcsolódni a külső világba, különösen pedig a kvucákon kívüli palesztinai munkások életébe.

Így teremtette meg az új valóság a kollektívák új fajtáját a kibucot, amelynek keretei szélesebbek, formája és tartalma jobban simul az épülő ország napnap után változó életéhez, a benne élő és dolgozó kibucnyikok száma pedig néhol eléri a négyszázat is. Már nemcsak földművesek vannak köztük, hanem mindenki már, aki a kibuc elsőrendű szükségleteit termelni tudja, szabó, cipész, asztalos, kovács, orvos, állatorvos, óvónő, tanító, technikus, akik mindnyájan a kibuc kollektív szellemében termelnek és forrasztanak.

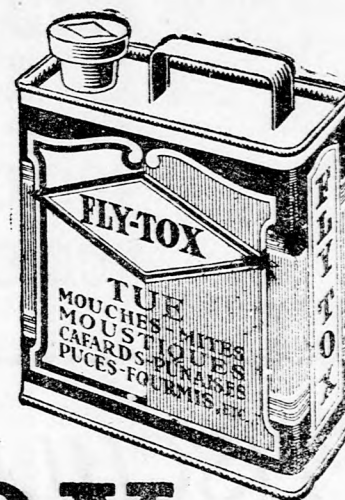
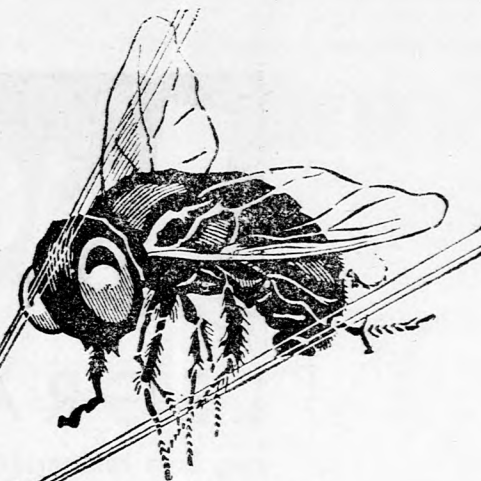
Ilyen kibucokál van tele az ország.

Jönnek

a legyek!

FLY-TOX-al pusztítsa el a legyeket, a betegségek e legveszedelmesebb terjesztőit.

Ablakokat és ajtókat becsukni. FLY-TOX-al 6-8. szor permetezni, egy negyedóra multán összeseperni és leégetni a leballott legyeket!

KELEMESEN ILLATOSÍTOTT

FLY-TOX

Négy-ötféle chaluc-szervezet termeli a maga sajátos ideológiája szerint a kibucok különféle típusait.

A Kibuc Gimmel, ahová vendégségbe mentünk a Hasomér Hacairé. Bukovinai és regáti chalucok alapították hat esztendővel ezelőtt. Városi kibuc, most készülő telepítésre. Tagjai szanaszét dolgoznak Haifában, mint bér munkások. Az egyéni keresetek egybe folynak és abból közösen élnek a kibucban és közös munkával építik fel a kibuc társadalmi és kulturális életét.

A tenger partján, a német kolónián túl, kaktusz és pálmafasorokkal szegélyezett országut mentén épül a haifai vilanegyed. Bath Sabin — Hullámok leánya, így hívják izes keleti nyelven ezt a darab földet, ahol a villasorok közé van ékelve a Kibuc Gimmel baraktábor.

A közös ebédlőben a bachurok és bachurák éppen vacsoránál ülnek. Porró tea, narancsszelet, mindenféle zöldségből készült saláta és lekváros kenyér a menü. A tiszta és csinos szoba közepén az egyik hórihorgas chaluc szájharmónikával játszik és táncoltatja a kibuc egyik gyermekét.

Régi barátunk, Zwi ben Cohen fogad és neki köszönhetjük, hogy több barátságot kaptunk, mint az átlagos turisták. Mert a turistákat meglehetősen unják a kibucokban, különösen az amerikaiakat, akik úgy bámulják a kibucot és a kibucnyikokat, mint valami muzeális tárgyakat és bornirt kérdésekkel teszik próbára a kibucnyikok idegeit. Ami a chalucnak az élet valósága, az az átlag turistának érdekes kuriózum és sehogyan sem tudja megérteni, hogy a chaluc nem lelkesedik úgy érte, mint ő a számára idegen és fantasztikus életért.

Minket előbb megvendégeltek, azután körbe ültettek és a németül legfolyékonnyabban beszélő csernovici Thorazt, aki chaluc és költő is egy személyben, megbízták, hogy meséljen nekünk az életükről.

Hosszu, magas, szőke fiú ez a költő. Rövid nadrágjából és kigombolt apacsingéből izmos munkáslábak és karok dagadnak ki. Dehogy nemcsak munkás, hanem költő is, az hihetetlenül kusza és hihetetlenül sűrű vad és bozontos szőke sörényéből rögtön látszik.

— A mi kibucunk — meséli — mint a Kibuc Arci többi kibucai egykoru fiúk és lányok baráti kollektívítása. Mig földet kapunk a Keren Kajemetől, itt dolgozunk Haifában bér munkát. Huszonötven az építőiparban, vagy harmincan dokkmunkások vagyunk a kikötőben.

— A lányok problémája csak akkor lesz maradéknélkül megoldva, ha letelepedünk. A mi felfogásunk szerint a nő emancipációja csak akkor megy ténylegesen végbe, ha ugyanazt a munkát végzi, mint a férfi. Nem rajtunk mulik, haifai előítéleteken, hogy a lányok nem kaphatják ugyanazt a munkát, amit mi. Kisebb gyárakban dolgoznak, ugynevezett női munkát, a legtöbbben pedig itthon a háztartásban. Viszont fiúk is végeznek házimunkát.

— Nem volt könnyű a dolgunk — mond

ja egészen egyszerűen — sokat szenvedtünk, különösen a krízis idején, a nagy munkanélküliség napjaiban. Volt idő, hogy alig ötünknek volt munkája, ók tar tották el az egész kibucot, teával és néha száraz kenyérral.

— Ez most már mind elmúlt. Közben mégis mi építettük fel a legtöbb házat a Hadar Hakermelen és mi hódítottuk meg a kikötőt a zsidó munka számára.

— Ez sem volt könnyű. Először is a kikötőben monopólizált arab munka volt, azután irtózatosan nehéz volt a dokkmunka a mi chalucaink számára. Erőszakot tettünk mind a két akadályon. Ke resztül törtük a monopoliomot és négy emberünket erőszakkal bejuttattuk a kikötőbe. Győtrelem volt, az biztos. Tizen nyolc óran keresztül cipelték a rettenetes narancsládákat. Félholtan vánszorogtak mindennap a kibucba. Most itt vagyunk mégis. Harminc emberünk dolgozik a kikötőben. Azóta ott is nyolc óra a munkaidő. Megmutattuk, hogy a zsidó munka egész jó a kikötőben is és megszerveztük a munkát és a munkásokat is.

— Kulturális és társadalmi közösségben élünk. A nagy közösségben belül persze apróbb, intimebb körök alakulnak kinek-kinek az érdeklődése szerint. A kibuc költségén szakmára tanítunk mindenkit, akinek erre hajlama van. Hiszen mind az, amit a kibucnyik a szakmájából vagy zenéből, irodalomból, művészetből megtanul, az a kibuc kollektív kincsé lesz.

— A kibuc gazdasági és társadalmi élete demokratikus alapon épül fel. Nines vezetője a kibucnak. Időnként választakozó bizottságok kormányozzák az életét. Sok ilyen bizottságunk van, a legfontosabb nekünk a letelepedési bizottság, a mely a nagyon nehezen vajjudó földhöz jutásunkat intézi.

A kibuc családi élete után érdeklődünk.

— Ideológiailag a monogámia alapján állunk — mesélik — de vigyázunk arra, hogy a család szerepét megfelelő módon leredukáljuk, hogy a család ne legyen egy külön társadalom, ami zavarólag nyulna be a kibuc szociális életébe.

— A gyerekeket közösen neveljük. Már négy nagyobb és hét kisebb gyereke van a kibucnak. Azt hiszem hét, vagy nyolc utban van.

Vége van az előadásnak. Eg része a chalucoknak előszedi a zenészerszámaikat. Színelőadásra készülnek. Van hozzá egy költőjük, egy harmoniumuk, három hegedűjük, sok gitár és mandolin, meg egy karmesterük.

A többiek a könyvtárszekerényekhez tudnak. Van a kibucnak kétezzer könyve. Minden új könyvet megvesznek és közösen megbeszélnek.

Igy élnek a Kibuc Gimmel chalucái és készülnek a letelepedésre. Az élesapat már készen áll. Egy tizenöt tagu pluga, amely előre megy majd a földre, hogy a pionir munkát elvégezze és egyengesse az utat a paraszttá váló városi napszamos kibucnyiknak.

Jámber Ferenc

A Magyar Színház pünkösdjé:

Vasárnap d. u. 3-kor:

Hétfőn d. u. 3-kor:

Horozkól megasszony

Dayka Margittal

Mérsékelt helyárak!

Vasárnap d. u. 6-kor:

A teve

Mozihelyárakkal!

Hétfő d. u. 6-kor:

Egy kis senki

Dayka Margittal. Rendes helyárakkal!

Érik a buzakalász

Operettujdonás!

Hétfőn este 9-kor:

Este 9-kor:

Kadétszerelem

Aranúró

Dayka Margittal. Mérsékelt helyárakkal!

INGYEN

CSAK NÉHÁNY NAPIG

LEGRAIN

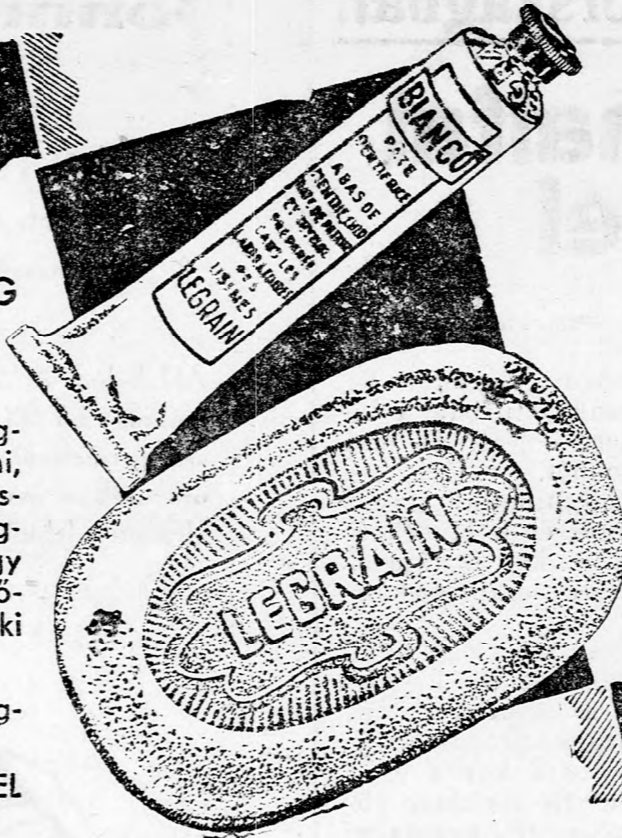
cég üres reklámszavak helyett az i. t. közönségnek, inkább kísérleti lehetőséget akar nyújtani, hogy mindenki összehasonlítás után győződhessen meg a jó minőségű áru fölényéről a tömegcikkkel szemben, mivel ma már nem a nagy szavú ígérgetések, de az áru kifogástalan minősége mérvadó. Hogy ezen kísérletet mindenki számára lehetővé tegyék

100.000

darab csodás BIANCO fogkrém és

100.000

darab legfinomabb CASTEL toilleszappant

INGYEN OSZTUNG SZÉT

Kérjen tehát kereskedőtől még ma vagy egy ingyen

BIANCO

fogkrém vagy egy ingyen

CASTEL

szappant.

Amennyiben Ön ezen tárgyak egyikéért annak ellenértékét megfizeti, úgy a másik tárgyat ráadásul ingyen kapja.

AKÁR EGY BIANCO FOGKRÉMET
AKÁR EGY CASTEL MOSDÓSZAPPANT
INGYEN BEVASÁRLÁSI FORRÁSUKTÓL

TISCHLER MÓR MEGTÉRT ŐSEIHEZ...

*

Péntek délután. Vallásos zsidók ilyenkor szombati nyugalomra készülődnek. Ez a nyugalom áhítat és minden köznap nyomorúság jámbor felejtése. A péntek délután maga is része a szombatnak, meg van a sajátos hangulata, ami faluhelyen nagyon kihangsúlyozódik. Erre a hangulatra most ráborult a tragikum nehéz, sötét palásja.

Szeles, hűvös időben temetik Tischler Mór a falujában, amely egykor ugyszólván egészen az övé volt. Most itt van megint, halottan és körülötte talán háromszáz ember: paraszt és proletár, grófi barát, rokon, rabbi, böcherek, intellektuelek. De százezrek gondolnak a koporsó felé és a szívük megdobban.

Nehéz felmérni azt a tragikumot, ami tizenhárom év óta végighasított ennek a töredék energiájú, ennek a vidám lelkületű, ennek a friss eszű zsidónak a szívére. A család régi fénye imbolgott előtte, ez után loholt, ezért verekedett, álmatlan éjszakákon vergődött érte, a nagyvonalú emberek stílusában alig tördöve, hogy közben a vagyon maradványai is pusztulnak. És amikor bírái elé állott, hogy megvédje a becsületét, akkor a Törvény házában egy fanatikus ember golyóval bíraskodott felette...

Egy ősz férfi, a nyolcvanhét esztendősz Luszti József bucsuzott tőle először a kopott, kicsi templom előtt. Tanítója volt Tischler Mórnak, régi zsidó kulturájú öregur, bibliai idézetekben beszél, hasonlatokban. Rettegés és fájdalom tépi a gyülekezet lelkét: a könnyekben rajzolódik le, hogy ezuttal nemcsak temetnek. A zsidó sors sötét: madara koválygott a forgószél kavargásában.

Tömegben mentek, rendetlenül a halott után. A templomtól a temetőig barátok és rokonok és a falu népe felváltva vitte a koporsót, amelynek gyaloglatlan oldalait látni lehetett a friss tavaszi szél egy-egy rohamában.

— Milyen komoran egyszerű a zsidó temetés! — csodálkozik mellettem egy keresztény újságíróársam.

Olyan éppen, mint minden zsidónak

Szinkör Mozgó

Vasárnap és hétfő d. e. 11:

Pünkösdi matiné

Másfél órai előadás:
A legérdekesebb híradók
A legújabb zsurnálók és
A legjobb Micky Mausok.

az élete, aki nem álnokoskodik. Sok öröm nincs egy zsidó életben akkor sem, ha sorsa földi javakkal gondoskodott róla. A Tischler Mór élete igazolta.

Leteszik a koporsót. Alacsony padok köröskörül, hogy akik elfáradtak, leülhessenek. De inkább felállanak, hogy jól lássák a bucsuzatókat. Bánffy Miklós gróf is feláll, nagyon odafigyel a papok beszédére. A mágnesbarátok közül az egyetlen, aki kijött megadni a végtisztességet. Mondják, ő szerezte meg annak idején a nemesi predikátumot Tischler Mórnak.

A menében ment a gróf a tömeg között. Érdeklődött az iklódi zsidók felől, megkérdezte, miből élnek most, hogyan egzisztálnak, ki a „rasekól”. Semmi nagyuri rezerváltság. Csak a származás és a tehetség nobilitálásával lehet így viselkedni.

Wesell Albert érdekes, szép ősz fejű emelkedett elsőnek a koporsó előtt a gyászolók fölé.

„Szemeim, ó szemeim, könnyek patakzó forrása” — kezdte és a bölcsék szelidségével és a hívők megadásával emlékezett meg a jeles emberről, a jó zsidóról, a hatalában megdicsőült áldozatról. Kerülte, nehogy az érzelmek lefojtott lángjai felcsapjanak. Az iklódiak agilis papja, a keménykötésű Chaim Braun már szabad folyás engedett fájdalomának és a Biblia érces szavaival kért igazságos megtorlást „szolgád ártatlanul kiontott véreért”. Átértett, megindító beszédek voltak a többiek is, de az élmény erejével a halott fiának, Elemérnek a bucsuzatója markolt a szívébe.

Az álmatlan éjszakák a vérvesztés, a roppant izgalom nyomaival arcán, télikabátban állott, hogy utójára szőljön apjához. Megismételte halódó apjának a törvényszék elnökéhez intézett szavait:

„Vegye tudomásul, soha nem csaltam és becsületben halok meg, ártatlanul!”
E szavak az ég felé törtek és zokogás rázta az egész temetőt. Nem lehet elfelejtetni a fájdalmas, imaszerű könyörgést sem:

— Uram Isten, világosítsd föl a hatalmas elméjét, hogy vessenek véget a demagógiának és legyen ez az utolsó gyilkosság!

A családi sírbolt körül sirtak a kicsiny lige: fái. Hajlongtak a szélben, mint bűnbánó imája közben a jámbor zsidó.

Nem vitték be Tischler Mór holttestét a családi kriptába. Ez a hajlék Hirsch Ödön sírjával betelt és azóta a család tagjait a kriptá körül helyezték le.

Kívül-belül fehér, a legigénytelenebbül egyszerű a családi sírbolt. Elűt a többi hasonló konzervatív nyugvóhelyektől azaz, hogy világos. A tető azon a helyen ugyanis, amely alatt Hirsch Ödön fehér emlékköve áll, nyitott. Utolsó óráiban úgy rendelkezett a családnak ez a kiválósága, hogy vágassák ki felette a tetőt. Eső hulljon sírjára, mondotta, mert betegségében teste szikkadt a szomjúságtól. A kriptába besüt a nap, eső esik, fű is nő

benne. Viharban madarak menedékháza.

Ötvennégy év előtt temették elsőnek ide David Hersch Iklódiert, aki Tischler Mór dédapja volt, a családi vagyon meg alapozója. Mellette nyugszanak: fia Hirsch Áron, annak felesége Chaje Rivke. Ezek fiai a gerendi Hirsch Majer és Ödön; egy leányuk Sarolta, férjzett Klein Béláné. Kint a család Feldmann-ágának egyik tagja, a Semlyének elődje nyugszik.

A tulsó oldalon vágta gödröt Tischler Mórnak, a család vértanújának.

*

Hazajövet róla beszélgetünk. Zsidó szokás, hogy a halott „sevach”-járól, napos, jó tulajdonságairól emlékeznek

Szabó Imre

KÖZGAZDASÁG

A temesvári kereskedők akciója az aviatikai bélyeg ellen

Timisoara-Temesvár, június 3. (Az Uj Kelet tud.) A Temesvári Kereskedők Egyesülete akciót indított az aviatikai bélyeg használatának módosítása érdekében. Az aviatikai bélyeg a leg súlyosabb terhet rojja a kereskedőkre, mert olyan számláknál, ahol a bélyeg-illeték csak 50 banit tenne ki, az aviatikai bélyeg változatlanul 2 lej. A temesvári Kereskedők Egyesületének kezdeményezésére indult meg annak idején az az akció is, amely azután az erdélyi és bánáti kereskedők testülete szövetségének akciója lett 10, 20, 50 és egyleges okmánybélyegek használata érdekében. Mint ismeretes, kisebb összegű számláknál megengedték az okmánybélyegek használatát a számlabélyegek helyett.

Ez az eredmény reményt nyújt a kereskedőknek abban hogy az új akció is sikerre fog vezetni. A temesvári Kereskedők Egyesülete aziránt indított akciót a pénzügyminisztériumban, hogy a kisebb bélyegek mellett hozzanak forgalomba kisebb címletű repülőbélyegeket is.

A Kereskedők Egyesülete a következő választ kapta az aviatikai államtitkártól:

Aviatikai államtitkárság. Aviatikai bélyegosztály. Nr. 620—1933 május 24. Tek. Kereskedők Egyesülete Timisoara.

A pénzügyminisztériumhoz beadott

Detail-vevőknek

megrendelésre is gyári áron készítünk I-a kivitelű blondel- és léckereteket, fénykép-, festmény- és gobelin-rámákat: Rámagyár, Str. Saguna (v. Bartha M. u.) 16.

meg a gyászolók. Löffler Vilmos hitközségi titkár barátunk (aki összegyűjti és az Uj Kelet számára megírja közelebből volt elnökének heinei finomságu apercejeit) mondotta Tischler Mórról, hogy senki az ő jelenlétében nem lehetett gyonyolni, vagy gáncsolni. Ugy fordítottá mindig a beszédet, ami a távollevőt a végén jó színben tüntette fel. Ha hozzáadjuk portréjához még azt a vonást, hogy alkalmazottait: tisztviselőit és parasztjait egyképpen megbecsülte, a lételemumot jóval túlmenő fizetést adott, úgy, hogy szép rangszámba ment a Tischlerháznál alkalmazásban lenni — megállapíthatjuk, hogy egy igaz ember tért meg őseihez az iklódi temetőben.

„Ha
n

mondo

Szabó gyűlés e ké faku még mi ják a ny A nem kivonult ie hagy A né Fritz B „Napló” egyik m zsonék. kérdések Hitler tartozik. kiüzdötte geracki met rádi Az els német P lal a jö ben.

— A r des nagy tos és k ténlekről Pen-társá szeritene lépünk k hiszem.

— Meg

ciák rész kenysége tot meg hogy ant részvesz kép dönt künk a vet ébres szus éle meg veli tük mag üzenet e Arra a mann K Busch O ködhetne olyan jel például ezek mos nem tud

Azután tereljük

Glo

PHARM

bu

181

3 e

1. Mi

düt kap

2. Ot

3. Ké

olsón

vező

vásárolh

Szék

buion

Tárgu-M

A német kormány rendelete az adószok

védelméről. A német kormány rendeletét becsátott ki az adószok védelméről. A rendelet értelmében a fizetésképtelen adósnak nem kell vagyontalanság esküt tenni ha beigazolja, hogy vagyonát legjobb tudása szerint teljes pontossággal bejelentette. Mentessék az árverés alól a személyes szükségletre, a háztartáshoz vagy a fogalkozás üzéséhez szükséges tárgyakat.

HIDETÉS AZ ÜZLET LELKE:
HIRDESSEN AZ UJ KELETBEN

„Ha minden zsidó olyan volna, mint Salom Asch, Németországban nem volna zsidókérdés“ —

mondotta Otto Busch a német Pen-klub delegációjának vezetője egy jugoszláviai magyar újságíróknak

Szabadka, június 3. A raguzai Pen-gyűlés eseményei már kezdenek emlékébe fakalni, azonban az ott történtek még mindig érdeklik és foglalkoztatják a nyilvánosságot.

A német delegátusok tudvalevőleg kivonultak a gyűlésből s hamarosan el is hagyták Raguzát.

A német kiküldöttek vezetője, Otto Fritz Busch Szplitben nyilatkozott a „Napló“ című jugoszláviai magyar lap egyik munkatársának, dr. Gelei Dezsőnek, a Pen-gyűlésen előtérbe került kérdésekről. Buschról tudni kell, hogy Hitler legbizalmasabb környezetéhez tartozik. A háború mint tengerészti küzdötté végig résztvett a híres skageracki tengeri csatában s most a német rádió kormánybiztos.

Az első kérdés az volt Busch-hoz: a német Pen-klub milyen álláspontot foglalt a jövőben a Pen-szervezettel szemben.

— A raguzai határozat után ez a kérdés nagyon indokolt. Mi Berlinben pontos és kimerítő jelentést teszünk a történelekről, de nem tudhatom, hogy Pen-társaim milyen magatartásra kényserítenek bennünket. Egyelőre nem lépünk ki a Pen-szervezetből s nem is hiszem, hogy erre sor kerülhet.

— Meg kell állapítanom, hogy a franciák részéről igen messzemenő engedékenység tapasztaltunk. A határozatot meg lehetett volna hozni úgy is, hogy annak a meghozatalában mi is részt veszünk. De Wells, az elnök másik döntött. Ennek ellenére sikerült nekünk a gyűlésen bizonyos rokonszenvet ébreszteniünk (?) Hiszen a kongresszus elején olyan gyűlölet nyilvánult meg velünk szemben, hogy úgy éreztük magunkat, mintha az 1914-es hadüzenet előtti időkben volnánk.

Arra a kérdésre, amelyet dr. Hermann Károly szabadka-i orvos intézett Busch Ottóhoz, hogy miért nem működhetnek ma német egyetemeken olyan jelentős egyetemi tanárok, mint például Zondek és Lichnitz és hogy ezek most mivel foglalkoznak, Busch nem tudott választ adni.

„Személyi gyűlölködés“ nincs a nácioknál

Azután a német zsidók üldözésére tereljük a szót, megkérdezzük, hogy

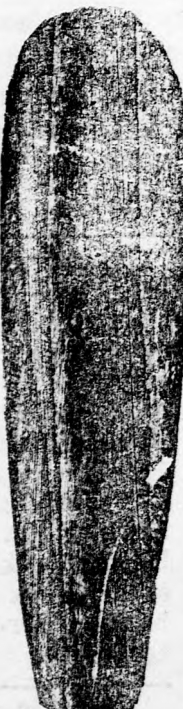
Globol a molyokat és a molyok petéit!

Képviselet és raktár: PHARMAC Drogéria engros, Brasov.

Ha butorait
 időnk vásárolja
 3 előnye van

1. Minőségben elsőrendűt kap!
2. Otthona izléses lesz!
3. Kézpénzért nagyon olcsón és hitellel is kedvező feltételek mellett vásárolhat!

Széke y és Réli butorquár R. T.
 Targu-Mures, Bucuresti, Brasov.

miért van szükség a németországi zsidóüldözésekre?

Busch erre a következő rendkívül érdekes választ adta:

— Személyi gyűlölködés nálunk nincsen, azt mi nem ismerjük, annyira nincsen, hogy Salom Aschnak mi a kongresszuson meg akartuk mondani, hogyha minden zsidó olyan volna, mint ő, akkor Németországban nem volna zsidókérdés.

— Hiszen a zsidók mindig német szellemben dolgoztak...

Busch nem engedi befejezni a mondatot, csak annyit mond:

— A német zsidók teljesen lefoglalták a filmet, a német színházat, a sajtót, ezt nekünk el kellett tölük venni. Ezekbe az intézményekbe nekünk a tiszta német szellemet kell bevinnünk.

Arra a kérdésre, hogy a Németországban jelenleg érvényben lévő rendkívül szigorú és emberiesnek nem mondható intézkedéseken akarnak-e majd változtatni, Busch a leghatáro-

Két év alatt 63 milliárdról 8 milliárdra esett vissza a devizaforgalom

Júniusban felosztják a második félévi behozatali kontingenst

Bucuresti-Bukarest, június 3. (Az Uj Kelet tud.) A legfőbb kontingentálási bizottság elhatározta, hogy ebben az évben a második évre eső árubehozatali kvótákat, illetve kontingenst még június hó folyamán felosztja az érdekeltek között. A bizottság egyuttal abban az irányban is tárgyal, hogy a szétosztást milyen alapelvek szerint végezzék. A legutóbbi kvóta felosztásánál súlyos panaszok me-

rültek ugyanis fel, aminek most elejét akarják venni.

Hogy különben a korlátozó intézkedéseknek milyen következményei vannak, az a kompenzációs pénztár évi közgyűlésének beszámolójából derül ki. A devizaforgalmunk 1931-ben 63 milliárd lej volt. Ez az összeg 1932-ben 8 milliárd lejre esett vissza.

Hellenizmus és judaizmus az emberi civilizációban

Stere Constantin könyve. Ford. M. Russu. „Corvin“ nyomda Bucuresti kiadása

A napokban hagyta el a sajtót a bukaresti Corvin-nyomda kiadásában, M. Russu magyar fordításában Stere Constantin „Hellenizmus és judaizmus az emberi civilizációban“ c. könyve, M. Russu, az erdélyi származású Bukarestben élő román publicista, a fordítás előszavában megindokolja, mi indította arra, hogy a könyvet a magyarajku olvasóközönséggel is megismertesse. Ma — mondja a fordító —, amikor az egész világon a „butaság szocializmusa“, az antiszemitizmus dühöng s az egész világgon zugva hirdetik a zsidó veszedelmet, Stere Constantin, ez a keresztény, demokratikus és liberális gondolkodó bátran tárja a világ elé a jelszavak hazug voltát fennen hirdeti a zsidó küldetés és a zsidó kultúra nagy és átfogó jelentőségét a világ civilizációjának szempontjából.

A magyarul olvasó közönség ezen a felbecsülhetetlen értékű könyven keresztül a román közélet és kultúra egyik legkiválóbb egyéniségének egy olyan írását ismerheti meg, amelyben ez a nagy román koponya a történelemből szemüvegén keresztül rendkívüli szeretettel öleli fel a judaizmust.

Stere a hellenizmusnak a judaizmussal való szembehelyezéséből kiinduló gondolatokban mozog, s azzal a „görög csodával“ szemben, amely a gondolkodásnak és a költészetnek volt a tüzhelye: a hellenizmussal szemben, amely szerint az ember nem rabja többé, hanem ékessége a természetnek, a „zsidó csodát“ állítja, mert Edouard Leroy, a Collège de France híres tanára szerint a Biblia elsőnek nyilatkoztatja ki az emberiség erkölcsi ideáljának szupremáciáját a természet vak

erői felett. És ez örök dicsősége a judaizmusnak.

„Egyedül a judaizmus érdeme — mondja Stere —, hogy a hellenizmus szellemi vívmányait összhangba juttatta az emberi öntudat és lelkiismeret parancsával. Az istenség egységének kinyilatkoztatásával a judaizmus tényleg szakadékot ástott a klasszikus ókor és a modern civilizáció közé, de éppen ezáltal megvalósította az emberi ideál szupremáciáját. Isten egységéből következik a teremtés egysége is azáltal, hogy a mindenség az emberi ideál alá lesz rendelve, ez az ideál viszont beleolvad az egyisteniség fogalmába.

Mikor a judaizmus kihirdette az ő parancsait: felebaráti szeretet, igazságosság, a munka szentsége és béke, ezeket az elveket egyuttal az erkölcsi világrend alapjává is tette.

A judaizmus kinyilatkoztatta az Isten-ség egységét, az erkölcsi alapelvek egységét, az emberi lelkiismeret egységét, az emberiség szolidaritását abban a harcban, amelyet eszmények győzelméért folytat: Az egyisten képe teremtett ember uralmát a holt természet felett.

A judaizmus évezredek harcok és szenvedések után sem tudott még győzedelmeskedni. Pedig csak a judaizmus győzelme biztosíthat az emberiségnek olyan életet, amelyet érdemes lesz élni.

Stere a könyv második részében a zsidóság történelmi hivatásáról beszél. A zsidók — mondja — az egyetlen ma élő nép, amely nem feszítené meg Krisztust. (h. e.)

Nyári olcsó mosóáru vásárunkra

ezidén is megkaptuk speciális külföldi újdonságainkat. Cosmanosi cerna-georgettjeink és egyéb divatos mosóanyagjaink feltétlenül szintartóak, amelyért nekünk évtizedes multjával garantál a gyár és ez garancia nekünk, hogy jól szolgáljuk ki vevőinket.

Bourette, Vistra, Frotté

és panamaszövésű mosóselymeink a legszebb divatszínekben a szezon slágerei, amelyek olcsó árainknál fogva általános tetszést és sikert arattak.

„Ivette“ selymeinket már 29.— lejjől árusítjuk.

Heller és Molnár

divainagyruháza Cluj, C. Reg. Ferd. 15.

zottabban csak ennyit mondott:

— Természetesen!

Mint a nyilatkozatból kiderül, a náci vezetők egészen szelid emberek lesznek a külföldön, sőt képesek egy zsidó író kvalitásait is elismerni. A világ zsidósága mindenesetre nem kér ebből a „filoszemitizmus“ból. És nehezen hiszi, hogy oly „természetes“ volna az ottani viszonyok megváltoztatása.

A kolozsvári érdekképviseletek akciója az új városi illetérendszer ellen

Cluj-Kolozsvár, június 4. (Az Uj Kelet tud.) Ismeretes, hogy a városi költségvetésben az 1933-as évre szerepeltetett bevételi rubrikákban egészen új illetékek rémitették meg a kolozsvári ipari és kereskedelmi érdekképviseleteket. Az új községi illetéktörvény az adóknak és taxáknak egész légióját szóta a városi polgárság nyakára, ami ellen országsszerte széleskörű mozgalom indult meg. A Kolozsváron ebben a kérdésben sűrűn tartott értekezletek során az ipari érdekeltségek elhatározták, hogy memorandumot készítsenek ebben a kérdésben és ellentervezetet dolgoztak ki, mely a város jövedelmeinek fenntartása mellett lehetővé teszi a lakosságra nehezedő új taxák megfizetését, vagy legalábbis lényeges mérséklését. Szombaton délután ebben a kérdésben újabb megbeszélés volt az ipari és kereskedelmi kamarán, amelyen az ipari és kereskedelmi kamara részéről dr. Sebestyén József és Căciula Nicolae főtitkár, a Sfatutól Róza Mór, az iparosok részéről Moldovan Anton ipartestületi elnök, dr. Tolciu Joachim és még számosan vettek részt. Az értekezleten sorra vették mindazokat a taxákat, amelyeknek alkalmazását újabb teherkéntelnek minősítik az érdekeltek. Az értekezlet végeredményben oda konkludált, hogy kedden délután az ipari és kereskedelmi érdekeltségek vezetőinek indítványait egységes tervezetbe foglalják össze, amelyet illetékes helyre eljuttatnak.

— Theodorescu, a Credit Minier igazgatója lett az UGR elnöke, Bukarestből jelentik: Pénteken este tartotta meg az UGR évi közgyűlését. Mircea mérnök, a Nagyiparosok Szövetségének vezérigazgatója elnökölt, akinek megnyitó beszéde után a delegátusok élénk színekkel ismertették a nagyipar helyzetét és a nehézségeket, amelyekkel meg kell küzdeniük. Megejtették a választásokat is. Elnökké Theodorescut, a Credit Minier vezérigazgatóját, alelnökké Anhauch lovagot, Busoiu mérnököt, Diamant Izsó vezérigazgatót, Margulies Lázárt, a Buhusi igazgatóját, Mateescu Stefan, Orhidan, Schnöpkét Richard és Totisz Rezső vezérigazgatókat választották meg, míg vezérigazgatóvá ismét Mircea mérnök-szentatort. Örökös tag lett Busila mérnök.

— Elroított gyomor, bélzavarok, émelygés, kellemetlen szájjíz, homlokfájás, láz, székszorulás, hányás vagy hasmenés eseteinél már egy pohár természetes „Ferenc József“ keserűvíz gyorsan, biztosan és kellemesen hat.

Szederkényi Anna: Felszabadultak. A kitűnő írónő a ma asszonyának és vergődő korunknak legizőbb problémáit tárgyalja regényében. Ara csak 32 lej. Kapható az Uj Kelet könyvosztályában.

a legjobb védő fertőző betegségek ellen

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

A kis senki

— Bónyi Adorján vígjátéka a Magyar Színházban —

A Kis senki nem is olyan kis senki, mint az ember gondolná. A bankigazgató leánya (a bankigazgató gazdag, a leány szép!) elhatározza, hogy szembenéz az élettel, maga fogja munkával megkeresni a kenyerét, holott munka nélkül is telne kalácsra. Az élet, amellyel szembeállok az apja bankjában, mint ismeretlen iródistakisszony, az intrikus kolleganő és a felületes, de melegsívű bankfiu két véglete között mozog, s a kisleány dicséretreméltó buzgalommal óhajtja kivenni az élet minden rossz és jó oldalát. Minden feltornyosuló akadályt megbirkózik és a happy end rózsaszínű ragyogásában pertu lesz az ellenségével, elvéteti magát a szerelmes ifjával és a közönség azzal a megnyugtató érzéssel megy haza, hogy mégsem olyan komisz az élet, pláne ha az ember háta mögött egy bankelnök-papa áll.

Ezt a bonyolultnak nem mondható téma-cocktailt tálalja fel nekünk Bónyi Adorján egy gyakorlott színpadi mixer biztos receptje szerint. Pergő párbeszédek, néhány hangulatos lírai jelenet, jól meglátott mellékfigurák izessé és színessé teszik az egyébként sem nagyigényű darabot. Az előadás középpontjában a vendég Dayka Margit állott. A színpadra lépésének első pillanatában már kontaktusa volt a közönség szívéhez és a nehezen felmelegedő kolozsvári publikum percekig ünneplte a visszatérő színésznőt. Mozdulatai, hangmodulációi a legtermészetesebbek, sikerének titka éppen az a közvetlenség, mely minden gesztusát jellemzi. Az egyik pillanatban csintalan gamine és a következő pillanatban könnyet fakasztó egy szótlán tekintettel. Ideális vígjátékszínésznő, akinek ösztönös rutin biztosan támasztja alá.

Partnere a fiatal Kovács György volt. Kovács a szemünk előtt fejlődik. Talentuma, ha nem is egyenesen, de határozottan bontakozott ki a tegnapi esti premieren; emellett különösen intelligenciára vall a könnyedség, amellyel a színpadi rutin hiányán túleszi magát. Néhány jelenete különösen a második felvonás hangulatos weekend-dialógusa, kitűnően „feküdt” és dicséretreméltó talpraesettséggel bírta a Dayka által dikált pergő tempót. A közönség szereti ezt a tehetséges színészt, az igazgatóság helyesen teszi, ha alkalmat ad tehetségének kibontakozására.

A többi szereplők is mindmegannyian tehetségük legjavát adták. Czoppán Flóri, Kerekes Ilona és Bárdy Teréz tipikus iródistakisszonyai, Tóth Elek jószágos bankelnöke, Forgács Sándor kitűnő bankigazgatója és Tompa Pufi remekbefaragott inasa méltó keretül szolgáltak. Benes Ilona kiaknáta hálás szerepének minden lehetőségét és derűtséget keltezték Fekete Mihály kretén arisztokrata alakítása.

A közönség jól mulatott és még a vasfüggöny elé is kitapsolta a szereplőket.
Katz László

A Magyar Színház pünkösdje. Dayka Margit fellépései. A Magyar Színház pünkösdkor hat előadást tart. Mint már megírtuk, az óriási sikerre való tekintettel a színház igazgatóságának sikerült megállapodni Dayka Margittal további három vendéjjátékra. Így pünkösd vasárnapján délután 3-kor mérsékelt helyárok mellett játssza el Dayka Margit azt a szerepét, amelyben legnagyobb sikerét aratta, a Torockói menyasszonyt. Pünkösd hétfőjén délután hatkor az óriási sikert aratott Egy kis senkit ismétli meg a Magyar Színház Dayka Margittal és hétfőn este Szép Ernő világhírű darabjában, az Aranyórában bucsuzik Dayka Margit a kolozsvári közönségtől. Vasárnap délután hatkor az Érik a buzakalász és este 9-kor a Kadétszerelem, a szezon két legnagyobb operettsikere kerül színre. Hétfőn délután pedig a Teve, ez az elragadó franciás operett kerül színi mozhelyárrakkal. Mindegyik előadásra ajánlatos előre gondoskodni jegyekről, mert a nagy érdeklődés miatt a pénziárjegyeket felretenni nem tud, esténként pedig a közönség valóságos ostrom alatt tartja a kasszát.

Nagyságos Asszonyom!

Tizenöt percig beszélünk telefonon Bukaresttel de megérte! Azt a kellemes hírt közölhetjük önnel, hogy amugy is olcsó selyemanyagjaink árait, jelen-
tekenyen leszállítottuk és jöminőségű crepe de chinet 80.— lejért, gyönyörű imprimeinket, amelyek modern mintái annyira tetszenek 160.— lejért adhatjuk, mátt shantungjaink lényeges olcsóbb áraitól nem is beszélve. Számítunk látogatására az ünnepek után, amikor is bemutatjuk bürettszerű mosókélmé-
inket és gyönyörű nyári gyapju-anyagokat. Ezek fér-
jét is fogják érdekelni, mert könnyű nyári freskóink mindenütt nagyon kedveltek.

Nagyságos Asszonyom!

egyről ne feledkezzék meg: az ország első textil-
gyárainak lerakata vagyunk, nálunk gyári áron vá-
sárol!

SERILANA S. A.

Cluj, Cal. Reg. Ferdinand 14.

A MAGYAR SZÍNHÁZ HÉTI MŰSORA

Vasárnap d. u. 3-kor: Torockói menyasszony. (Ssz.: 126.)

Vasárnap d. u. 6-kor: Érik a buzakalász. (Ujdonság 6-odszor, Ssz.: 127.)

Vasárnap este 9-kor: Kadétszerelem. (Operettujjdonság 6-szor, Ssz.: 128.)

Pünkösd hétfő d. u. 3-kor: A teve. (Operettujjdonság mozhelyárrakkal. Sorozatszám: 127.)

Pünkösd hétfő d. u. 6-kor: Egy kis senki. Ujdonság másodikszor, Dayka Margit vendéjjátéka. Rendes helyárrakkal. Ssz.: 128.)

Pünkösd hétfő este 9-kor: Aranyóra. (Szép Ernő világsikerű színműve. Dayka Margit fellépésével. Mérsékelt helyárrakkal. Ssz.: 129.)

Szerdán este 9: Vitéz Benája. (A kolozsvári Wizo előadása. Ssz.: 132.)

OPERA MOZGÓ:

Ünnepi premier: Szerencsetánc. Paul Kemp, Dina Gralla, Igo Sym, Liselott Schaak, Kjegészítő műsor: Harc Mandzsuriáért. Eredeti felvételek a japán-kinai harcok színhelyéről.

SELECT-MOZGÓ MŰSORA

Vasárnap 3, 5, 7 és 9 órákor:

Hétfő 5, 7 és 9 órákor:

A becsületet megtaláló. László Aladár közismert vígjátéka nyomán, főszerepekben: Kay Francis és Miriam Hopkins, Hollywood legegánsabb csillagai.

URANIA-MOZGÓ MŰSORA

Vasárnap 3, 5, 7 és 9 órákor:

Hétfő 5, 7 és 9 órákor:

Grand Hotel. Vícki Baum világhírű regénye nyomán, főszerepekben: Greta Garbo, Joan Crawford, John és Lionel Barrymore.

SZINKÖR-MOZGÓ MŰSORA

Vasárnap és hétfőn délelőtt 11-kor: Pünkösd híradó és Micky Mausmatiné. A legérdekesebb híradók, zsurnálok és Micky Mausokból összeállított fővárosi matinémusor.

RÁDIÓ MŰSOR

Vasárnap, június 4.

Bukarest, 17: Zenekari hangv. 19.20:

Grammofón. 20: Operett.

Budapest, 8.30: Hírek, 9: Istentisztelet.

10: Egyházi zene. 12.35: Helyszíni köv.

az evezőbajnoksági döntőversenyéről. —

1.15: Pontos időjelzés, időjárás, utána

rádiókrónika. 1.30: Grammofón. 3: A

földművelésügyi miniszterium előadása.

3.45: Cserkészpródoók kirándulása. Dar-

lok, versek, tréfák. 4.45: Pontos időjel-

zés, időjárás. Utána az állástalan zené-

szek hangv. 6: Elbeszélés. 6.30: Hangv.

7.45: Énekkar. 8.45: Pontos időjelzés,

időjárás. 9: Balázs Árpád-est.

Bécs, 19: Szimf. hangv. 22.15: Zenekari

hangverseny.

Berlin. 20.05: Filharmónikus hangv.

Breslau. 20: Filharmónikus hangv.

Heilsberg. 18.40: Szoprán, zongora,

opera.

München. 22: Hangjáték, grammofón.

Stuttgart. 20.45: Szimf. hangv.

Varsó. 20: Rádiózenekar.

Milánó. 20.30: Zandonai: Az ekebuti

gavallérok c. opera.

Róma. 20.15: Szoprán és baritonadok.

20.45: Olasz operarésl.

Prága. 20.30: Mandolin és gitár.

Pozsonv. 18.20: Mandolinzenekar.

Belgrád. 21.15: Szláv szerzők művei.

Stockholm. 21.50: Hegedűhangv.

Hétfő, június 5.

Bukarest. 21.15: Könnyű zene. 21.45:

Hírek.

Budapest. 9.15: Egyházi zene. 11.15:

Istentisztelet. Majd az Operaház zenekari

hangversenye. 2: Cigányzene. 3: Mese-

délután. 3.30: Grammofón. 4.30: A Bala-

ton jövője. 5: Közv. a vitorlázó repülők

munkájáról. 5.35: Magyar nóták. 6.05:

A békepipa, elbeszélés. 6.35: Gordonka.

7.10: Sporteredmények. 7.25: Vadász-

fegyverrel Afrika pusztáin és őserdői-

ben. 8: Operettelőadás a Studióból, majd

cigányzene.

APRÓ HIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 2 lej, vastagabb betűvel 4 lej. Legkisebb apró hirdetés 20 lej. Állástkeresőknek 30 százalékos kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelíges levelet csak úgy továbbítunk, ha portóbélyeg mellékelve van.

כשר

Műtejtő, készítve a rettegő főrabbi felügyelete alatt, alkalmas mindennemű sajtó készítéséhez. Kapható Legmann Mór Re-teag, jud, Somes.

Megvételre keresek Hitelbank teherrel ingatlant. Ajánlatot „Helybeli” jelígre a kiadóba kérek.

Modern kertés lakás, 3—4 szoba, fürdőszoba, mellékhelyiségek, gyümölcsöskerttel kiadó Majális u. 41. Közelebbit „Unió” szállítóhivatalban Fötér.

Siketnémákat felelősség mellett megtanítok beszélni. Kijavítok mindennemű beszédhibát. Nagy tanár, Cluj-Kolozsvár, str. Tunarilor 32.

Fötér 26. szám alatt udvarban 2 szobából álló helyiség üzletnek, irodának vagy iparvállalatnak azonnal kiadó. Érdeklődni Deutsch Testvéreknél ugyanott.

Nyaralásra nagyon alkalmas szép kertés lakás Erzsébet ut. elején július-augusztus hónapokra kiadó. Cim a kiadóban.

Arva zsidólány gyermekek mellé ajánlok. Ajánlatokat „Jó bánásmód” jelígre a kiadóba kér.

Alig használt ágybetét és egy szalon divány eladó. Schwatz Ignác, str. Filipescu (Szentlélek u.) 7.

Fűző készítéshez perfekt munkaerőt azonnal felvesz a Hermanné fűzőszalonja Cal. Victoriei 16.

Főkönyvelő-levelező (német, román, magyar) nőtlen, foglalkozást keres harmincezer lej garanciával. „Évtizedes” jelígre.

Szermérőgépet, új típusu Siemens gyártmányt megvételre keresek. Ajánlatokat Spitzer Cluj, C. Decebal 56 címre kérek.

Ügyvédjelölt, erős jelölti praxissal, állást keres. Megkereséseket „Dr. juris” jelígre a kiadóba.

Fiatall intelligens zsidó könyvkereskedő, azonnali állást keres. Román cénél szabadult fel. Cim: Braun Cluj. Univerzitatii 3.

Gyógyszerész, román, német, magyar nyelvtudással, szerény igényekkel elhelyezkedést keres. Leveleket „Gyógyszerész” jelígre Rudolf Mossehoz, Cluj.

Benősülhet feltétlenül intelligens, agilis izr. fiatalember, megyeszékhelyen és nagy rayonnal rendelkező elsőrangú kereskedelmi ügynökségbe. Fényképpel ellátott ajánlatok „Jövő” jelígre a kiadóba.

Jégszekrények a készítőnél: Grünvald Jakab fémpari üzemében C. Decebal 23. Készít: bádog és tömegcikkeket.

Finom kesztyűbőröket, 3—6 quadrátos próbabőröket utánvét mellett küldünk. Fehér glacé 54—108-ig. Fekete glacé 114—190-ig. Vadmósóbőrök creme, fehér és sárgás színekben 180—280-ig. Antilop minden színben 158—198-ig. Disznóbőrök 280—350-ig. Mintakártyákat és árlapokat csak próbarendelőknél küldhetünk. Grossmann Sándor R.T. Timi-soara.

Kiadó elegánsan butorozott szoba, különbejárattal, fürdőszobahasználattal, esetleg teljes ellátással. Cal. Reg. Ferdinand 53., I. em. 6.

Eladó egy szép családi ház a belvárosban. Bővebbet a kiadóban.

Megnyit a „Familia” kóser vegetárius étterem. Unió ucca 10. hátul az udvarban. Kötő, változatos konyha, izletes ételek. Vezető: Schwatz Ignác.

VICHY

Máj és gyomor-zavarok-nál. Anyagcsere-mege-tegedéseknél, kőszvény, cukorbetegség, reumánál

A legjobban berendezett források: Tökéletes hydroterápia, thermoterápia, mecano-
terápia, electroterápia.

kaszinó, színház, futtatás, golf, tennis.

Másfél a III. R. a munkaj hogy ez a le s ha alapul e azt, hogy konferenc országos már biz Bátoran m zehetetlen WIZO-cso konferenc

A szerv foglalja a fontosabb künk, hog a Paleszti kezdjük m Tavaly nát, az A Fishmann mot. Tav WIZO pa drut Arci drut Nasí új Hisztao fektették: nak Nahá építkezés, a mezőgaz jön el a v tették le

Röviden tavalyi W ahol Erdé tük s mel egész éve személyese emelni, ho tuk el az alap megt cia előtt a nagy be get tehess

Re

Olc

A fő közp

Az kereske kozo

A ZSIDÓ ASSZONY

AZ ERDÉLYI WIZO HIVATALOS LAPJA

Szervezeti referátum

a WIZO IV. országgrészi konferenciájára

Irta: Reiter Lunka orsz. ügyv.

Másfél éve annak, hogy megtartottuk a III. konferenciát. Visszatekintve erre a munkaperiodusra, le kell szögeznünk, hogy ez az idő a fejlődés jegyében folyt le s ha semmi egyebet nem veszünk alapul ehhez a megállapításhoz, mint azt, hogy hányan jelentkeztek a mostani konferenciára, hány csoport igyekszik az országos munkában is aktív részt venni, már bizonyíték fenti kijelentésemre. Bárán mondhatjuk, hogy ma már elképzelhetetlen, hogy egy aktívan dolgozó WIZO-csoport ne képviselhesse magát a konferencián és ne igyekezzen a határo-

zatokra belátása szerint befolyást gyakorolni. A mai időknek egy súlyos tanulságuk van ránk, zsidókra nézve: szervezkedni! Oly erősek leszünk, amennyire sikerül egy szervezetbe tömörölnünk s ugyanez áll a WIZO-ra is. Éppen itt rejlik azonban a gyengénk is, ez az Achilles-sarkunk. A mai konferenciának, szerintem, az a főfeladata, hogy a csoportok belássák azt az aranyigazságot, hogy egységesen kell mindenben eljárniuk, egységesen dolgozniuk, egységesen rendezniük és szervezniük.

A WIZO-munka Palesztinában

A szervezetj referátum röviden összefoglalja a legutóbbi munkaperiodus legfontosabb eseményeit és ilyenkor illik nekünk, hogy érdeklődésünk központjában a Palesztinai intézményeink fejlődésével kezdjük meg a beszámolót.

Tavaly tavasszal avatták fel Nesz Cionát, az ACFE által fenntartott és Ada Fishmann vezetése alatt álló leányfarmot. Tavaly nyáron egyesült végre a WIZO palesztinai föderációja, a Hisztadrut Arcit a szintén palesztinai Hisztadrut Nasim Ivriothal és megalakult az új Hisztadrut Nasim Cionioth. Purimkor fektették le az alapkövét: a második háznak Nahalalban s olyan erősen folyik az építkezés, hogy Hanna Meisel Schochat, a mezőgazdasági iskola vezetője nem is jön el a világkonferenciára. Nem rég fektették le az alapkövét a tel-avivi új je-

menita anyavédő épületnek. A Hostel is most van ujjáépítés alatt. Oly könnyen lehet ezeket a tényeket felsorolni, hogy nem is tudják elképzelni, mennyi gond, mennyi fáradozás, meggondolás, izgalom rejlik e mögött. Mennyi kérelem, mennyi befolyó a pénz idejében, mennyi rettegés, hogy nem fog-e a pénz a már meglévő intézmények budgetjének rovására menni, mennyi felelősségérzés, hogy az egyes föderációk kritikáját meg tudják-e állni az intézmények, s hogy a WIZO ki fog e tudni tartani, amíg ezek az intézmények nagyok és virágzóak lesznek. Sajnos, a mostani németországi események arra tanítanak bennünket, hogy igen óvatosan kell programot csinálni s hogy sokszor nem a mi akarattunktól függ az, hogy végre tudunk-e hajtani egy már megkezdett ügyet, vagy sem.

A Council

Röviden még beszámolok Önöknek a tavalyi WIZO-Council gyűléséről Bécsben, ahol Erdélyt Dr. Róthné és én képviseltük s melynek eredményéről igyekeztünk egész éven át a csoportokat lehetőleg személyesen informálni. Ki szeretném említeni, hogy a Council gyűlésen határoztuk el az Emergency Fond, azaz szükség-alap megteremtését, hogy még konferencia előtt lehetőséget találjunk arra, hogy a nagy bevándorlás követelményeinek eleget tehesünk anélkül, hogy a meglévő

költségvetést megrövidítsük. Természetes, hogy mi erdélyiek is ki fogjuk venni ebből a részünket s mutatni teljes költségvetésünk már fedezve van, a világkonferenciáig befolyó összegeinket erre az alapra adományozzuk. Büszkén mondom ezt Önöknek, mert idáig sosem sikerült ily gyorsan a budgetet fedezni s vajjon melyik szervezet van abban a helyzetben, hogy a mai nehéz időkben ezt állíthatná magáról.

Meg kell emlékezni a különösen har-

Házát legkönnyebben tisztítja a **VIM**

Ablakot, ajtót és minden keretet könnyen és gyorsan tisztít meg a VIM. Eltávolít minden piszkot, foltot, ujjnyomot üvegről, falról és butorzatról egyaránt, úgyhogy minden megújodik a VIM nyomán.

VIM
MINDENT TISZTÍT

Kevés VIM a nedves rongyon gyorsan és alaposan tisztít és nem karcol.

mónkus együttműködéséről, mely a londoni központ és az erdélyi WIZO Föderáció között fennáll. Dr. Róthné, mint a világ-executiva tagja és magam is mint Council-tag, igyekeztünk a világszervezetben belülről munkánkat az ügy szolgálatába állítani s éppen ezért nagyon szeretnénk, ha az erdélyi WIZO Föderáció a most közelgő világkonferenciára minél számosabb delegátust küldene.

A Szövetség és a WIZO Röviden arra is akarok utalni, hogy milyen helyet foglal el a WIZO az E. Zs. N. Sz. szervezetben. A WIZO képviselve van a KIB-ben, a Palesztina-hivatalban, a helycsoportok választmányában és az összes bizottságokban. A WIZO kiveszi részét az Alapok munkájában, a sékelakcióban s minden egyéb fontos általános cionista munkában. Sőt a kellőnél többet dolgozik ma a szervezetben, mert ha átveszük a férfiaktól a munkát s annyira megkönnyítjük azt nekik, akkor még jobban tehermentesítjük őket s ők még jobban visszavonulnak a mozgalomtól. Nem ezzel szolgáljuk a cionista eszmét, hanem azzal, hogy igyekezzünk a férfiakat újra

aktiválni és a munkába bevonni. Reméljük, hogy a velünk párhuzamosan ülésező cionista konferencia meg fogja találni a helyes utat arra, hogy hogyan reaktiválja az erdélyi cionista mozgalmat, melyet a WIZO átsegített holtponthán.

A cionista világkongresszus A WIZO világkonferencia után ül össze a cionista világkongresszus. A most folyó sékelkampagneban úgy a WIZO, mint az összes többi frakciók lázasan dolgoznak, hogy minél több sékelt helyezzenek el, hiszen jól tudják, csak ez a módja annak, hogy több delegátust küldhessen ki Erdély a kongresszusra. A londoni WIZO központ még nem informált bennünket véglegesen álláspontjáról, de mindenesetre meg kell Önöknek mondanom, hogy az a kérdés vetődött fel, hogy nem-e vehetne a WIZO egy külön listával részt a kongresszuson. Tehát: alakulna egy új kongresszusi frakció, — a WIZO — mely saját maga állapítaná meg politikáját, azaz politikamentességét, mert hisz a WIZO főerőssége mindig az volt, hogy a cionista pártok felett állott s tagjainak ezen a téren a legmesszebbmenő szabadságot ad-

Junius 1-én megnyílt a Rónaszéki sósfürdő és üdülőhely

A máramarosi hegyek ragyogó pontja gyógyulást, üdülést és szórakozást nyújt.

Olcsó lakás!
Olcsó ellátás!
Olcsó fürdőjegyek!

Előjegyezni lehet lakásra és jegyberletre Eble S. Sighet, Kulturpalota címen.

A főváros központjában

Az erdélyi kereskedők találkozó helye

HOTEL ESPLANADE
BUCUREȘTI • B-DUL ACADEMIEI 8

Schweizi vezetés.
Legmodernebb komfort.

Szobaárak
150 lejtől feljebb

ta. A WIZO listának Palesztina-problémái volnának, mert mai napig minden igyekezete meggyűlölt abban az irányban, hogy Jewish Agency-n belül egy kellőképpen elismert képviselőt kapjon. A WIZO ezáltal nem volt abban a helyzetben, hogy saját célkitűzéseinek és különleges feminista követelményeinek a cionista szervezetben és a Jewish Agency-ben beleszóló és határozatképes jogot kapjon. Ezért vált szükségessé egy egységes WIZO-világlista gondolata, mely minden politikai kérdéstől távol tartva magát, a különleges WIZO-érdekekért küzdene.

Az Erdélyi WIZO

Most rá szereznek térni az erdélyi WIZO munkára. Azon tagok száma, kik után a csoportok kiváltották az organizációs hozzájárulásokat, 1000-ról 1500-ra emelkedett a legutóbbi konferencia óta. Mindenesetre ez igen kijelölő eredmény volna, ha a mai idők megengednének nekünk egy szép fokozatos fejlődést. De ha tekintetbe vesszük, hogy nincs időnk, hogy nagyon kell sietnünk, hogy terjeszkednünk kell, amíg lehet, akkor nem lehetünk ezzel a számmal sem megelégedve. Erdélyben szerintem egészen könnyen lehetne a WIZO-tagok számát 3000-re emelni s hogy emögött a szám mögött milyen lehetőségek rejlenek a WIZO-munka részére, ezt nem is kell külön hangsúlyoznom. Ma a WIZO nem egy bizonyos osztály privilégiuma, a WIZO a zsidó nő mozgalma, politikai beállítottságra való tekintet nélkül az összes zsidó asszonyoké, kis és nagy városokban egyaránt. Ez a szellem kell hogy összetartson bennünket. Hogy ezt a célt minden kis városkában elérhessük, alapítottuk meg az Uj Kelet WIZO-melékletét, a Zsidó Asszonyt, igen nagy anyagi áldozatok árán. Ennek a lapnak rendeltetése az írásbeli propaganda terjesztése s kérem a konferenciát, hogy az általános vitában hagyja jóvá azt a megállapodást, amit a KIB kötött az Uj Kelet szerkesztőségével és mondja ki a konferencia, hogy minden egyes WIZO-tag igyekezni fog az Uj Keletet ismerősei körében terjeszteni. Önök nem is hiszik, hogy ez a melléklet mennyire hivatott a WIZO-szervezet kiépítését szolgálja. Az utódállamok magyarul beszélő vidékein, ahol mindig annyira megéreztek egy magyarnyelvű WIZO propaganda-írás hiányát, — hiszen Önök jól tudják, hogy londoni központunk mindent csak német, angol, francia és jiddis nyelveken ad ki, — máris nagy az érdeklődés s reméljük, hogy a világkonferencia alkalmával sikerülni fog nekünk olyan megállapodásokat létesíteni azokkal a WIZO-föderációkkal, hogy minél többen abo-náják külföldről is a mellékletet s ha ez sikerül, akkor megvalósul kedvenc eszménk is, hogy az Uj Keletben két oldalon jelenjünk meg, mert bizony ez az egy oldal igen kevés és igen sokszor szeretnénk sok mindent megírni, amit helyszüke miatt nem hozhatunk.

A csoportok munkája

Amint már fent megemlítettem, igyekeztünk a múlt évben a csoportokat lehetőleg személyesen meglátogatni és ennek kapcsán a munkát megalapozni. Meglátogattuk Weinbergernél élünkön, aki gyönyörű közvetlen előadásokban számolt be tavalyi Ereci megfigyeléseiről és eredményeiről, Clujt, Aradot, Oradeát, Sibiu-t, Dej-t, Targu-Murest, Timisoarát, Orsovát, Lugost, Nagyszentmiklóst, Salontát, Margittát, Eledet, Turdát, Alba-Julia-t. Külön meg kell emlékeznünk a váradi WIZO-ról mely rövid egy év alatt oly szép eredményt tud felmutatni, utalok a mappákban mellékelt jelentésére s külön kiemelem, hogy ez a váradi csoport már új csoportokat is alakított, így Salontát, Margittát és Eledet, ez utóbbit alig egy hete. Salonta különösen szépen dolgozik, s hisszük, hogy teljesíteni fogja azokat a reményeket, melyeket hozzá fűzünk. Ujjonnan alakult Turda, amely a clujti WIZO érdeme, élükön a körünkben tartózkodó agilis elnöknőjükkel. Jelenleg megszervezés alatt van Sighet, erre Dr. Danzig főrabbiné u. h. vállalkozott. Tavaly alakult Brasov, Silberbusch tanár érde-

me s reméljük, hogy azt a mulasztást, melyet ezzel a csoporttal szemben elkövettünk azáltal, hogy egész télen át nem látogattuk meg egyszer sem, most rövidesen pótolni tudjuk s hogy ott is szépen fog folyni a munka. Uj lendülettel fogott neki a munkának Orastie is s reméljük, hogy buzgalmuk kitartó lesz. Ha objektív beszámolókat akarunk adni, meg kell emlékeznünk arról a sajnálatos körülményről is, hogy Hateg, Deva, Lupeni, Vulcani, Brad, Simeria, Alba-Julia, teljesen inaktívok voltak, mondhatnánk olyannyira, hogy újra kellene őket életre hívni.

Semmi jelt magukról nem adtak, levelekre nem válaszoltak, semmilyen akcióban nem vettek részt. A jelenlegi konferencia főfeladata legyen a vidéki látogatások megszervezése, a régi inaktív csoportok ujjaélesztése és új csoportok alakítása.

A kulturmunka

Külön meg kell emlékeznem arról, hogy tavaly a temesvári csoport kiadott egy brosurát „Das wiedergefundene Lachea” címmel, Kornis Else az írónője és Gallas Nándor készítette hozzá a linoleum metszeteket. A mesét a temesvári csoport nagy sikerrel adta elő a városi színházban. Azóta Európa legkülönbözőbb országainak WIZO-csoportjai adták elő ezt a darabot és mindenütt a legnagyobb tetszést aratta. Reméljük, hogy magyar nyelven ugyanilyen nagy sikere lesz a most Weinbergerné által színpadra feldolgozott Giszkalay János „Vitéz Benája” című meséjének. Itt meg kell még említenem, hogy a temesvári központ még az idén egy nagyon tetszetős formájú brosurában ismerteti a WIZO szervezet célkitűzéseit, munkakörét, palesztinai intézményeit, valamint az erdélyi WIZO szervezetét. Ez a brosur a utódállamok részére ugyancsak nagy értékkel bír.

A leánycsoportok

Ugyancsak röviden szeretnék még néhány szót a WIZO-leánycsoportokról mondani. Idáig Erdélyben három leánycsoportja van a WIZO-nak: Lugoson, Oradeán és Temesváron. Öt éve már, hogy az erdélyi WIZO tetlenül nézi azt, hogy a felnőtt leányifjúság elvész a cionizmus számára. Azáltal, hogy Bécsben a Kontinentbund a WIZO ifjúsági decernátusa lett, ezen a téren is sokkal könnyebben végezhetünk szervező munkát. A cél az, hogy ennek a kontinentbundnak mint központi vezetőségnek lenne az erdélyi WIZO-leánycsoport alárendelve, lehetőleg minél több helyi csoporttal, évi konferenciákkal és hasonló munkamódszerekkel, mint a WIZO dolgozik. Természetesen ezek a leánycsoportok külön vezetés alatt állanak, habár minden igyekezetünkkel azon leszünk, hogy segítsük őket munkájukban s hogy propaganda anyaggal lássuk el őket. Hebraizáció szervezetünk egyik főprogramja kell legyen s a világkonferencián kell arra is módot találnunk, hogy milyen módon hachszarazzanak és alijazzanak, valamint Palesztinában hogyan helyezkedjenek el a WIZO-intézményeken belül.

Fel akarom hívni az egyes csoportok figyelmét arra, hogy az idén tavasszal Palesztinában készült WIZO-filmet mi azonnal fogjuk megkapni s ennek a filmnek a bemutatójával akarjuk az új mun-

20.000 méter mosódelén olcsó elárúsítása

kaévet megnyitni. lehetőleg már egybekötte a világkonferenciára be számolva.

Referátumomat befejezem azzal a kívánsággal, hogy tartsuk meg fejlődésünk felfelé ívelő vonalát s a tempót gyorsíva igyekezzünk a még ma is tőlünk távol álló zsidóságnak nagy rétegét mozgalmunk részére megnyerni.

Határozati javaslatok:

1. A konferencia fogadja el az alapszabályok módosítását a mappákban mellékelt szöveg szerint.
2. A konferencia véglegesítse a KIB-nek az Uj Kelettel kötött megállapodását.
3. A konferencia szavazza meg az új költségvetést és hatalmazza fel a világkonferenciára kiküldendő delegátusokat, hogy az új budgetet évi 200 fontban állapítsák meg.
4. A konferencia szavazza meg az Uj Kornak, mint az E. Zs. N. Sz. hivatalos lapjának havi 500 lej szubvenciót.
5. A konferencia kötelez a csoportokat, hogy az eddigi statisztikáik alapján még junjus hó folyamán állapítsák meg a KIB-el karöltve a kontingenst, amelynek felhozását a következő munkakévre a KKL-el szemben vállalják.

Olajos hordó

kb. 1000 darab, használt, jó állapotban, normális 200 literes nagyság, legkisebb tétel 100 darab, franco bármely erdélyi állomás, igen olcsón előadó.
ULLMANN JÓZSEF ÉS FIA
Oradea. Telefon 677.

**Üvegcsiszolást
tükörkészítést
épületüvegezést
képkeretezést
diszüvegezést**
a legmodernebb kivitelben vállal
SCHWARCZ Tükörgyár
CLUJ, Cal. Vict. 4. Tel. 6-49

**TENNIS-SACCO
NADRAG
SLIPPER**

M. NEUMANN

cégnél CLUJ, P. UNIRII No. 14.

Lei 25.—
Lei 35.—
Lei 21.—

1 m. mintás száda
1 m. mintás selyem
1 m. cérna zefir

ARANK:

1 m. mintás batist
1 m. panama
1 m. mosott vászon

Paplanok, selymek és pamut nagy választékban.

WIZO-HIREK

A szalontai Wizo. Vasárnap, május hó 28-án, fényesen sikerült előadással kezdődő „Anyák napja” volt Szalontán. Ennek a kis városkának Wizo hölgyei ismét példát mutattak, miként képes egy egészen ifjú szervezet nívós és élvezetes szórakozást nyújtani. Kálmán Lili üdvözlő szavai után, dr. Nébel Imréné főrabbi neje, a Wizo alelnöknője gyönyörűen felépített beszédben méltatta az „Anyák napja” jelentőségét és a bibliából vett példázattal emelte ki az anyák magas tisztaságát. Weisz Mancsi, Kálmán Agi Rosenblau Olga zsidótárgyu szavatai, a gyermekek kórusa által előadott heber zsolttárok, az Ellam fivérek hedegudi zongora duo-ja különösen kiváltak a műsorból. Azonkívül tánc és csoport torna számok egészítették ki az igazán nívós műsort, amelyből Klein Magdus ballet száma emelkedő ki. A szalontai társadalom nemzetiségi különbség nélkül vett részt az előadáson, amelynek sikeréért Presiz Dénesné a Wizo elnöknőjét illeti elismerés. Este hideg büffé és társas vacsora volt a nagyváradi Wizo hölgyek tiszteletére, akiket dr. Markovits Ignác néval az élükön láttak vendégül a szalontai Wizo hölgyek. Dr. Engelné, Kardosné, Szilassné, Grossné, Ritter Boriska, és számosan vettek részt az „Anyák napjának” megrendezésében, amelyet a fiatal-ság táncja követett.

A nagyváradi Wizo. Nagyváradról a temesvári Wizo konferencián részt vevőnek: dr. Markovits Ignác né. Dr. Jeremiás Aranka, Epstein Samuné, Rosenberg Mancsi, Citter Jenőné, Deutsch Nándorné, Blum Zsigmondné, Steier Dávidné, Vass Irén, Weisz Szerén. Az országgrézi cionista konferenciára mint delegátusok megválasztották a Wizo hölgyek közül: Dr. Markovits Ignác né, dr. Jeremiás Aranka, Rosenberg Mancsi, Vass Irén, Blum Zsigmondné, Deutsch Nándorné, (Blum Zsigmondné Telegd és Deutsch Nándorné Beius képviselőiben).

Wizo élet Temesváron. A temesvári Wizo csoportok május 23-án délután dr. Erdély Lajosné lakásán közös nagy összejövetelt tartottak. Az összejövetelen Reiter Lunka, a Wizo országos ügyvezetője ismertette a hölgyekkel a június 4-5-én rendezendő konferencia, valamint „Kedélyes est” programját és felolvasta a delegátusok névsorát. Ezután Rothbarth Jakabné számolt be röviden palesztinai utjáról óriási érdeklődés mellett.

a szezon
világhírné
Trude vo
pazar
Vasár

Hétfő

Hölgyek
kérnünk
ért, mely
becsuzot
Az törté
naja előz
5-két köz
hanem j
kolozsvár

A Vitéz
tük Kolo
lői fogja
azt tessz
holmi u
Nem. Ez
felelősé
san s me
ul Simon
egyik fős
tehetséges
ben.

(Aki ne
Aki el
Magyar

Vagy a
bajos W
játsszik. U
mintha n
háromban
idejében.
szoknyab
időben, n
ök. Abba
nak nem
hogy hős
magoljans
Weisz I
főerősége

Vagy a
esi, olyan
ja a szept
na. Egy l
Vagy a
kezője an
Az élet
Szenzáció

A Simon
véssel gre
vérétyja.
ferencia.
szereplőke
Mendelt is
pedig tud
zik a sutt
Habár a
van.
Bölcsze
kezője an

Ezt így
Finkler E
Sándorné
végzett, m
hangolta s
A diesén
Kelet has
hetne im
vészeti tar
ról.

Deveser
renlése k
Szenzáci
telmében.
Azonban
juk el.

A Vitéz
ket már ár

HIREK

Royal Mozgó pünkösdi műsora

Vasárnap, hétfő:
Fehér Démon
 a szezon legnagyobb, legdrágább premier világműve. Hans Albers, Gerda Maurus, Trude von Molo, Lebilineselő történet, pazar rendezés, legjobb filmsztárok.
 Vasárnap d. e. 11 órakor matiné:
 Alpár Gitta:

Megszólaít a szívem

Hétfőn d. e. 11 órakor matiné:
Conrad Veidt
Rasputin
 10 és 15 lejes helyárak.
 Következő műsor: Gustav Fröhlich:
Szabad-e a szíved?

Konferansz

Hölgyeim és Uraim, elnézésüket kell kérnünk azért a sajnálatos sajtóhibáért, mely tegnapelőtt konferanszukba becsuszott.

Az történt ugyanis, hogy a Vitéz Benaja előadásának dátumaként június 5-két közöltük, holott nem június 5-én, hanem június 7-én lesz az előadás a kolozsvári Magyar Színházban.

A Vitéz Benaját, mint már említettük Kolozsvár legjobb zsidó műkedvelői fogják előadni. Azonban, nehogy azt tessenek hinni, hogy ez a jelző, holmi ujságírói fantázia szüleménye. Nem. Ez így van. Ezért vállaljuk a felelőséget. S tesszük ezt egészen biztosan s meggyőződéssel arról, hogy például Simon Csiba, aki a Vitéz Benaja egyik főszerepét játssza, egyike a legtehetségesebb műkedvelőknek Erdélyben.

(Aki nem hiszi, az egy apikójrész.)
 Aki el hiszi, menjen el a kolozsvári Magyar Színházba június 7-én este.

Vagy például, itt van a népszerű s bájos Weisz Bella, aki egy Anyát játszik. Ugy játssza a mesebeli anyát, mintha nem is ezerkilencszázhárom-háromban élne, hanem Salamon király idejében. Abban az időben, mikor még szoknyában jártak a nők. Abban az időben, mikor még nem bridszeszték a nők. Abban az időben, mikor az anyák nem volt egyéb hivatásuk, mint hogy hős s vitéz fiaiknak pogácsát esomagoljanak a tarisznyájukba.
 Weisz Bella egyike a Vitéz Benaja főerősségeinek.

Vagy a Simon Mendel. Amilyen kisesi, olyan nagy. Ez komoly. Ugy tudja a szerepét, mintha talmudot olvasna. Egy bölcslet játszik (Achochem).
 Vagy a Wolf Iván. Ó pont az ellenkezője annak, amit az életben játszik. Az életben rossz. A darabban jó. Szenzációs.

A Simon György. Ó csak nagyon kevéssel gyengébb a darabban, mint testvérbátyja, Simon Csiba. Nüanszbeli differencia. Mély hangjával az összes szerepeket tulharsogja még Simon Mendelt is. Még Frenkel Lászlót is, aki pedig tudvalegőleg szintén nem tartozik a sottogóbaritonok közé.

Habár a darabban sottógó szerepe van. Bölcszerepe van. Szintén az ellenkezője annak, ami az életben.

Ezt így végigsorolhatnánk, kezdve Finkler Edittől s végezve Forgács Sándorral, aki valóságos hősi munkát végzett, míg ezeket a tehetségeket összehangolta s közös nevezőre hozta.

A díszletekkel megtölthetnők az Uj Kelet hasábjait, hiszen oldalok lehetne írni Deveseri Anci mozgásművészeti tanárnő növendékeinek táncairól.

Deveseri Anci tanítványainak szerenlése külön szenzációkat rejteget. Szenzációkat a szó legkomolyabb értelmében.

Azonban egyelőre ezt nem árulhatjuk el.

A Vitéz Benaja előadására a jegyeket már árusítják s tanácsos előre gon-

Az Elegáns Nő Estélyi ruhához Bevásárláshoz Sporthoz

minden alkalommal

doszkodni megfelelő helyről, mert előreláthatólag zsufolt ház fogja végigtapsolni a mesejátékot.

Jegyek elővételben kaphatók Wertheimer Samunénál, Deák Ferenc ucca 35. sz., második emelet és dr. Weisz Fülöpnél. Telefon 2-89. (—)

— A hitlerista Németország árúinak bojkottálásával az antiszemita gögjét büntetjük és elveszünk kedvüket a zsidók sanyargatásától. A palesztinai árúk vásárlásával növeljük a zsidó Palesztina kapacitását a hitlerista üldözések áldozatainak befogadására.

— Megkezdik Párizsban a légi támadások elleni védelem megszervezését. Párizsból jelentik: A köznapokban megkezdik az ellenséges gáz- és légi támadások elleni védelem megszervezését. A rádióban már ismertették katonai részről a védekezés alapfogalmait.

— Csehszlovákiában eltiltották az aranyklauzulának a biztosítási kötvényekbe való felvételét. Prágából jelentik: Rendelet lépett életbe, amely eltiltja az aranyklauzulának a biztosítási szerződésekbe történő felvételét. A tilalmat megszegő szerződő felekre a valutatörvény büntető rendszabályai fognak alkalmazást nyerni.

— TARTJAK A CUKORÁRAKAT. Bukarestből jelentik: A cukorgyárosok tegnap este érkezelést tartottak az ország összes cukorgyárainak képviselőiben, hogy megfelelő platformot keressenek a cukorárak fenntartására, még akkor is, ha már a kartell nem létezik. A tárgyalások hosszasan elhúzódtak, meg egyezésre azonban eddig nem jutottak.

— Megnyitották a kolozsvár-bukaresti repülőjáratot. A szamosfalvai repülőtéren pénteken délelőtt fél tizenegykor ünnepélyesen megnyitották a kolozsvár-bukaresti repülőjáratot. A hatóságok képviselői és nagy érdeklődő közönség jelenlétében érkezett meg az első bukaresti gép, melynek ellenjárata Kolozsvárról indul ki. Kolozsvárról kedden, csütörtökön és szombaton indul ki a gép, Bukarestből szerdán és pénteken érkezik. A két óra 15 perces repülőjárat ára csak 700 lej. A jegyeket az „Aviata Civilă, Serviciul Linilor Aeriene Române Exploatate de Stat” kolozsvári irodája adja ki. Dorobantilor (v. Honvéd u.) 6. szám alatt.

Megnyílt a Cristal Palace kerthelyisége. Szombaton este nyílt meg a Florida helyén a Cristal Palace kerthelyisége. A gyönyörűen átalakított kerthelyiség a leg gondtalanabb vidámsággal telt meg. A közönség örömmel kereste fel újra a kerthelyiséget, amely a múltban is a legnépszerűbb volt, hát még most, amikor a tulajdonos nagy áldozatkészséggel valóságos fővárosi nivóra emelte. A közönség nádfonatu karosszékekben fogasztotta a kitünő és olcsó italokat. Három parkett áll a közönség rendelkezésére, melyen a kitünő dzsessz mellett a késő hajnali órákig mulattak. Egészen biztos, hogy a gyönyörű kerthelyiség új, erősen frekvenciát mutatót jelent Kolozsvár éjjeli életében.

A Kishitelbank és Takarékpénztár Rt. Cluj, igazgatósága újlag felhívja a részvényesek figyelmét, hogy az elmaradt közgyűlés június 4-én, vasárnap délelőtt 11 órakor a neolog hitközség tanácstermében fog megtartatni.

— Párizsba utazik az osztrák pénzügyminiszter hogy Ausztria nemzetközi kölcsönének folyósításáról tárgyaljon. Bécsből jelentik: Buresch osztrák pénzügyminiszter a hónap közepe táján a francia fővárosba utazik, hogy tárgyaljon Ausztria százmillió aranyfillinges nemzetközi kölcsöne folyósításáról. A pénzügyminiszterrel együtt utazik Dollfuss szövetségi kancellár is, aki nem száll ki Párizsban, hanem tovább utazik Londonba a világgazdasági konferenciára.

Terpentin francia, montanviasz, carnaubaviasz,

ceresin, paraffin, fetschwarz, valamint a cipőkrém gyártáshoz szükséges összes más anyagok és mindennemű vegyszerek nagyban

Ullmann József és Fia
 Oradea. Telefon 6-77.

— Megölték a humor apját. Apróságok Tischler Mór életéből. A megfélemlített kisebbségi sajtó, Elegünk van a történelemből, Ulajn megmondta. A Méra autobuszok diktatúrája Nyugat-Romániában. Régi jó Nagyvárad, Van színház, nincs színház, Marmorstein Adolf újabb levele Hitler Adolfhoz. Eleket kicsapták Nagyváradról, Nem irunk a bankmérlegekről és még számos szenzációs közlemény gazdagítja a Gyilkos most megjelent számát, amelyben a befejezés felé közeledik a „A földalatti hármak” kalandos története. Egy szám ára 10 lej.

— Ausztria a nyári idény tartamára messzemenő vasúti kedvezményeket léptet életbe. Bécsből jelentik: A nyári idény tartamára az idegenforgalom fokozása érdekében messzemenő vasúti kedvezményeket léptetnek életbe. A minisztertanács nyolcmillió sillinget fog szétosztani azon idegenforgalmi intézmények között, amelyek a németországi vendégek elmaradása miatt nagyobb kárt szenvednek.

— JÖN A NYÁR! Ki nem akar most jó, üdítő ételeket enni, salátákat, majonézeket, melyeket legjobban a palesztinai „SHEMEN” kitünő olajával lehet csak készíteni és amely egyaránt jó az egészségeseknek és a betegeknek.

— Kedden folytatják a bélyegpanama tárgyalásait. A bélyeghamisítási per szombatit tárgyalásán Saragea Zamfir védőügyvéd a tárgyalás énapolását kérte. A védő ugyanis a váratlanul elhunyt dr. Ghilezan Livius helyébe Katz védőjéül jelentkezett és az ügy kellő tanulmányozása végett időt kért a törvénytől. A törvénytől helyt adott a kérésnek és kedden reggel kilenc órára napolta a tárgyalást.

— Gazdák figyelmebe. Amint értesültünk a Naționala Altaianos Biztosító Társaság az idei évszakban is felveszi a jégbiztosítási üzletágat működése körébe. A múlt évben, tekintettel a súlyos hitelviszonyokra, azonban csak a díjnak előre való fizetése mellett fogadta el az ajánlatokat. A folyó idényben azonban azzal a könnyebbitéssel szolgál a gazdaközönségnek, hogy csak 70 százalékát a díjnak kell készpénzben kifizetni, míg a többit október 15-én esedékes váltóval lehet fedezni. E társaság egyébként: műveli az összes többi ágazatot is, u. m.: tűz, betöréses lopás, baleset, üvegtörés, autó, szavatosság, rablás és szállítmányi biztosítási ágazatokat. Különösen említésre méltó a társaság által behozott legmodernebb életbiztosítási táblázatok és főképpen a sorsolással egybekötött népbiztosítások orvosi vizsgálat nélkül. A társaság 1882. alapított Bucurestiben és minden nagyobb városban képviselővel bír.

— Ischiánnál egy pohár természetesen „Ferenc József” keserűvíz reggel éhgyomorral véve előmozdítja a gyomor és a belek működését s könnyű székletet biztosít. Orvosi tapasztalatok dícsérik a Ferenc József viz azon kitünő hatását, amelyet vese-, hólyag-, prostata- és végbélbajoknál is kifejt. A Ferenc József keserűvíz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

— Több mint egymillió pengős hitelkeretet nyújtottak a gyümölcsexportot finanszírozó magyar bankoknak. Budapestről jelentik: A kiviteli géppontokon működő pénzügyintézeteknek a gyümölcs-export finanszírozása céljából több mint egymillió pengős új hitelkeretet nyújtottak.

Száritó berendezések

készítése mindenféle ipari célra gőzfűtéssel és közvetlen levegőmelegítéssel. Hibásan működik átalakítása.

Marko V.
 okl. gépészmérnök Cluj, Calea Regele Ferdinand 43. Telefon 453.

NAPRÓL NAPRA

Werner Daitz és Hans von Dietz gazdasági szakértők Hitlerrel történt jelentkezése és magyarországi tárgyalásokról leadott beszámolójuk után valószínűnek tartják a birodalmi főváros politikai körében, hogy közelebről tárgyalni delegációt fognak küldeni Budapestre a magyar-német kereskedelmi szerződés részletkérdéseinek megvitatására és a szerződés megkötésére.

Olasz filmgyár felvételeket készített D'Annunzio gardonei kastélyában. A költő megengedte, hogy róla is készítsenek néhány száz méter filmet. Ez az első eset, hogy D'Annunzio filmen szerepel.

Német álláspont szerint a június 25-re kitűzött osztrák-német válogott labdarugómérkőzést feltétlenül meg kellene tartani. Színhelyét Majna-Frankfurtba tervezték. Osztrák részről hivatalos lemondás még nem érkezett Berlinbe.

Alpár Gitta összel a londoni Haymarket-színházba szerződött egy operett eljátszására. Az énekesnőnek ez lesz debütje az angol színpadon.

A bécsi Lotte Lehmann lemondotta Richard Strauss Arabella c. operájában való dresdai, júliusra kitűzött szereplését. A művész nő fáradságával indokolja visszalépését. Politikai körökben politikát magyaráznak bele Lotte Lehmann németországi útjának elmaradásába s azt az osztrák-német feszült viszonyra indokolják.

A közönség köréből

Br. Bornemissza Elemérné írja: 8 hónapja használok a „Periott” fogpasztát és szájjvizet, szerítem minden eddigit felülmul, üdítő, kellemes, a fogakat különösen fehérré és fényessé teszi, utazásokra is mindig magammal viszem, mert rövid időre is nehezen nélkülözöm.

— Hétfőn lesz a Zsidó Kórházegyesület közgyűlése. Holnap, hétfőn d. e. 11 órakor lesz az ort. zsidó Chevra Kadisa ülés-teremben (Hosszu ucca 9.) a kolozsvári Zsidó Kórházegyesület rendez évi közgyűlése, mely a zárszámadásokon és a költségeloirányzatokon kívül a különböző jelentéseket fogja tárgyalni. A jelentések: Dr. Sebestyén József elnöké, dr. Fenichel Mór ig.-főorvosé, dr. Neufeld Jenő főittkár és Rózsa Mór propagandabizottsági elnök jelentései az egyesület és kórház működéséről fognak megfelelő tükörképet adni és leszögezni azt az örömdetes tényt, hogy az egyesület és a kórház rendkívül súlyos anyagi helyzetük ellenére is sok nagyot és szépet vittek véghez a zsidóság javára. A közgyűlést megelőzően ugyancsak a Chevra Kadisa ülés-teremben az egyesület igazgatósága fog ülést tartani d. e. fél 11 órakor.

— Kis hírek Hitler Németországból. Berlinből jelentik: A Birodalmi Bank vezetősége reméli, hogy a tranzfermatorium deklarációja után a magánfőlektől évenként legalább egymilliárd marka fog befolyani a tranzferalakra. A birodalmi kormányra szükség van erre a tőkére a munkaszervező program megvalósításához és különösen a kötelező munkaszolgálat költségeinek fedezéséhez. Újabb jelentés szerint azonban belső kölcsönrel oldják meg a közmunkák finanszírozását. A keret egyelőre egymilliárd marka körül fog mozogni — Hollandia eddigi tojásbevitelének 60 százalékát továbbra is elhelyezheti Németországban. Erre a célra a birodalmi kormány megfelelő vámenegedményeket is adott a holland exportöröknek. — Az amerikai főtörvényszék a jövő hét folyamán fogja tárgyalni Isaac Lewin németországi szőkevény banksikkasztó fellebbezési ügyét, akit az Egyesült Államok kormánya azzal a meghagyással adott ki Németországnak, hogy a birodalmi igazságügyi hatóságok nem fogják sülyosító körülménynek tekinteni a hozandó ítélet kiszabásánál a sikkasztó zsidó voltát. Luther dr. washingtoni német nagykövet erre tényleg kötelezettséget vállalt, de a kiadatási határozatot a szőkevény sikkasztó megfellebbezte.

UJ KELET *Legújabb hírek*

Több mint száz diák-ügyvéd és egyetemi tanár jelentkezett Kolozsvárról Siancu védelmére

Tischler Mór gyilkosa üdvözlő táviratokat kap a vacaresti börtönben. Ma délelőtt tizenegy órakor népgyűlés lesz Kolozsváron, amely Siancu és a mőcök ügyével fog foglalkozni

Bucuresti-Bukarest, június 3. (Az Uj Kelet tud.) Jelentették, hogy a bukaresti törvényszék vádtanácsa megerősítette a letartóztatási végzést Emil Siancu kapitány, Tischler Mór gyilkosa ellen. Érdekes momentuma volt a tárgyalásnak, hogy a vádtanács vádlói tisztjét ugyanaz az ügyész töltötte be, aki a Popescu-Pera és Tischler ellen folyó bűnperben is a közzéadó szerepét viszi. Stancescu ügyész, aki egyetlen szemtanúja is egyúttal Tischler meggyilkolásának, kijelentette a tárgyalás során, hogy a mőcök anyagi követeléseinek semmi köze sem volt ahhoz a tárgyaláshoz, amelynek elnapolása után Siancu leterítette Tischler Mór. Hozzáfüzte az ügyész még azt a szenzációs kijelentést is, hogy *semmi bizonyíték nem tanuskodott amellett, hogy Tischler csakugyan illegális, vagy inmorális eszközökkel akarta volna a per menetét befolyásolni s éppen ezért indítványt akar tenni a bíróságnak a vád elrejtésére.*

Üdvözlők Siancut

A letartóztatási végzés megerősítése után Siancut azonnal vizsakisérték a vizsgálóbíró elé, aki ismételt kihallgatásra a gyilkos kapitányt. Siancu egyébként sorozatosan kapja a vacaresti fegyházba az üdvözlő leveleket és táviratokat. Dr. Sotel radnai ügyvéd például táviratot intézett a Calendarul szerkesztőségéhez, amelyben szolidaritást vállal Siancu kapitánnyal. A jellegzetes távirat szövege a következőképpen hangzik:

Gratulálok, Siancu! Bátorság! Az igazság utban van! Közledik már a bosszu! Az éhenhaló, szidóktól és elszidódottaktól megkínzott ideális táj álma rövidesen valóság lesz. Testvéred a szenvedésben.
dr. Sotel.

Emil Vasiliu — Cluj ügyvéd, aki a mőcököt képviselte a Tischler elleni perben, ugyancsak levelet intézett a Calendarulhoz, amelyben azt írja, hogy „Tischler tragikus bűnvezekletését el lehetett volna kerülni, ha bizonyos, ebben az államban magas posztot betöltő személyek nem akadályozták volna meg a gyors ítéletet.” Az ügyvéd különösképpen Armand Calinescu és Jonel Pop belügyi alminisztereket vádolja azzal, hogy szabotálták az igazságszolgáltatást és nagyfontosságú aktákat nem bocsátottak a bíróság rendelkezésére.

Kolozsváron a szélsőjobboldal és nacionalista körökben Siancu kapitány gesztusa élénk mozgólódást váltott ki. A kolozsvári egyetem tanuló módiaik közvetlenül a gyilkosság elkövetése után a következő táviratot intézték Siancuhoz:

„Siancu kapitány, Vacaresti börtön. A kolozsvári egyetem mőc-diákjai üdvözlök az Ön spontán adás és határozott gesztusát és biztosítják arról, hogy mint egyetlen ember fogják a mőcök ügyét felkarolni. Követjük Önt és megvédjük mind halálig.

A kolozsvári mőc-diákok.”

Eddig mintegy husz kolozsvári ügyvéd jelentkezett Siancu kapitány védelmére, élükön I. C. Catuneanu egyetemi tanárral. Ezenkívül a Petru Maior-diákszövetség ötven vezetője, a mőc-diákszövetség összes tagjai, valamint az Aranyos, Körös és Szamos völgye, a hunyad- és alsófehérmegyei diákok vezetői utaznak le Bukarestbe, hogy az esküdtsek előtt, a hol tudvalevőleg nem kívánatik meg az ügyvédi diploma, megvédjék Siancut. A mőcök vérszövetsége és a mőc-diá-

kok ma, vasárnap délelőtt tizenegy órára a Corso-mozgóban gyűlést hívnak egybe, amely kizárólag Siancu ügyével fog foglalkozni. A különböző diáktestületek képviselői, dr. Cornel Anca ügyvéd és Cătușanu professzor lesznek a gyűlés szónokai, akik a Calendarul szerint rá fognak mutatni arra, hogy Siancu kapitány a mőcök ügyének áldozata. Ugyancsak ez

a vérszövetség elhatározta, hogy június 6-án. Bánffyhadon, majd Aranyosgyéres, Abrud, Körösvölgye, Brad, Zalatna Gyulafehérvár és Torda községekben fognak hasonló célú gyűléseket tartani. A Frátia de Cruce hetilap is ad ki, amelynek első száma június 4-én jelenik meg és teljes egészében Siancu és a mőcök ügyének lesz szentelve.

Megadták az 50 százalékos jegykedvezményt a fürdőzőknek

Félix- és Herkules fürdőkre egész éven át kedvezményesen lehet utazni

Bucuresti-Bukarest, június 3. (Az Uj Kelet tud.) A CFR igazgatósága rendeletet bocsátott ki az új fürdőszektorra vonatkozólag. A rendelet szerint 50 százalékos vasuti jegykedvezményben részesülnek a fürdőkre utazó vendégek, május 15-től október 1-ig, a klimatikus helyek látogatói július 1-től október 1-ig, a téli sportok színhelyei december 1-től

március 1-ig. A rendelet felsorolja azokat a helyeket, amelyek a különböző kategóriákba jutnak. Hercules fürdő, Félix fürdő, Dornavatra és Pucioasa (Dâmbovitza megye) látogatói egész éven át 50 százalékos jegykedvezményt kapnak. Az utasok kötelesek a jegypénztárnál jelentkezni és legalább 15 napig a fürdőhelyen tartózkodni.

Dollfuss megérkezett Rómába,

ahol Mussolinivel az osztrák-német viszony alakulásáról fog tárgyalni. Tirolban behívják szolgálattételre a segédrendőrséget

Bécs, június 3. Dollfuss szövetségi kancellár és Schuschnigg igazságügyminiszter Hornbestel és Kemper miniszteri tanácsosok kíséretében tegnap délután két órakor repülőgépre szállottak az asperni repülőtéren s elutaztak Rómába a konkordátum aláírására. Elutazásuknál megjelentek a repülőtéren Sybilli pápai nuncius és Pretiose bécsi olasz követ is. Az osztrák miniszterek este 7 órakor megérkeztek Róma repülőterére, ahol Balbo olasz légügyi miniszter és az osztrák vatikáni és kvirináli követség személyzete fogadta és üdvözlötte őket.

Genfben meg vannak győződve afelől, hogy Dollfuss újabb római utjának főcélja a Mussolinival folytatandó eszmecsere. Az osztrák kancellár ismét meg akarja tárgyalni az olasz kormány elnökkel a német-osztrák viszony jövő alaku-

lásának kérdését.

Genfben rendkívüli érdeklődés kísérte Dollfuss ismételt római látogatását, annál is inkább, mert Dollfuss Rómában a lausannei kölesön olasz tránának folyósításáról is tárgyalásokat fog folytatni. Dollfuss elutazásával egyidejűleg Ausztria nagyobb városaiban jelentékenyen ki fogják terjeszteni a rendőrfőnökök hatáskörét, hogy könnyebben és gyorsabban intézkedhessenek a rendfenntartás ügyében. Tirolban a napokban be fogják hívni szolgálattételre a segédrendőrséget is. Innsbruckban továbbra is tilosak a csoportosulások. A házak kapuinak bezárását este nyolc órától kötelezővé tették.

Egyidejű jelentés szerint a nemzeti szocialista mozgalom több osztrák vezetője elhagyta Ausztriát s átlépte a német határt.

A tüdővész elleni propagandára 200 ezer lejt adtak össze a kolozsvári orvoskongresszus delegátusai

Az egészségügyi minisztérium nevében Ioanitescu miniszter 100 ezer lejt ajánlott fel

Cluj-Kolozsvári, június 3. (Az Uj Kelet tud.) Szombaton délelőtt a kolozsvári ipar és kereskedelemügyi kamara disztermében megnyílt a romániai orvosok országos tüdővészelleni kongresszusa melyen D. R. Ioanitescu közegészségügyi miniszter is megjelent. Ioanitescu reggel kilenc órakor érkezett Kolozsvárra és jelent meg a többszáz orvosdelegátus között, akik lelkes ünneplésben részesítették. A kongresszust a polgári, katonai és egy-

házi méltóságok jelenlétében dr. Hatigan Gyula egyetemi tanár nyitotta meg és üdvözölve a megjelenteket, felhívta hallgatóinak figyelmét a tuberkulózis veszedelmére, ami ellen Romániában igen hiányos a védekezés.

Átadta ezután a szót D. R. Ioanitescunak, aki frappáns beszédében statisztikai számokat idézett, annak igazolására, hogy Romániában rendkívül minimális eszközökkel dolgoznak a tuberkulózis ellen. A

Tüdőbetegek!

Prof. Dr. Páter tüdőteája erősíti és gyógyítja a tüdőt. A tüdőszövet seibeinek elmeszesedését kedvezően befolyásolja, megszünteti az éjszakai izzadást, csökkenti a köhögési ingeret és a köpetet, a tea átvéggyerjesztő, testsúlyt növel és erősíti a test ellenálló képességét. Tüdőbetegek a Prof. Dr. Páter-féle tüdőtea rendszeres használata az egészségi állapotban nagy javulást idéz elő s ennek nemcsak külsőleg lesznek látható jelei, hanem sok esetben tartós gyógyulást hoz. Ezek dicsérik ezen gyógytea kiváló hatását. Prof. Dr. Páter tüdőteája a megveszékelt legelső gyógyszerárban és drogériájában kapható azonnal, ahol nem, ott a gyógyszerész kifejezett kívánságára az eredeti csomagolású teát néhány napon belül megszerzi. Minden eredeti csomagban a feltaláló törvényileg védett fényképe és aláírása látható. Levelezőlap útján a tea „Csillag” gyógyszerárát Brasov, Hosszu uca 5. sz. a. leírakattól rendelhető.

18 millió lakoshoz alig három ezer kórházi ágy áll a tuberkulotikusok rendelkezésére és pedig kilencszáz ágy állami kórházakban, ezeröttszáz magánkórházakban és háromszáz katonai kórházakban. Széleskörű propaganda beindításának szükségességét hangsúlyozta, mert a közvélemény kellő felvilágosítása kell ahhoz, hogy a tüdővész legyőzésére az állami támogatás mellett a magániniciatíva is érvényre juthasson. A tüdővész elleni propaganda céljaira a minisztérium részéről 100 ezer lejt ajánl fel, amely ezt a nemes célt szolgáló alapnak első adománya.

A miniszter beszédét óriási tapsvihar fogadta és a százezer lejes adomány példáján felbuzdulva, egymásután emelkedtek szólásra a kongresszus résztvevői, hogy adományukat felajánlják. Elsőnek Ivan görögkeleti püspök ajánlott fel 20 ezer lejt, majd Hossu görögkatolikus püspök 20 ezer lejt, Prodan tábornok, a Cercul Militar részéről 10 ezer lejt, a CFR munkaspénztárának képviselője 30 ezer lejt ajánlott fel tapsorkán közepette az antituberkulotikus propaganda céljaira.

Ezután az egyes közületek vezetői üdvözölték a kongresszust. Kolozsvár város nevében dr. Deleu Viktor polgármestert, a katonai körök nevében Prodan generális, Stefanescu Goanga, az egyetem rektora és még számosan. Délután dr. Simionescu egyetemi tanár tartott előadást. A kongresszus vasárnap és hétfőn folytatódik.

— A Paul Ehrlich Orvostudományi Egyesület csütörtökön e hó 8-án tartja 49-ik rendes szakkülését. Program a következő számban.

— Ránoiu kapitány kémkedési pere a katonai semmitőszék előtt. Bukarestből jelentik: A legfőbb katonai semmitőszék ma tárgyalta Ránoiu kapitánynak, a kémkedésért 20 évi kényszermunkára elítélt temesvári tisztnek semmisségi panaszát, akinek pere olyan nagy feltűnést keltett ezeltől néhány hónappal. A tárgyaláson a védők azzal érveltek, hogy Ránoiu jelentette fel és leplezte le a kémservezetet, a törvény szerint ez a tény büntetlenséget biztosít számára. Mircea Demetrescu ügyész ezzel szemben megállapította, hogy a legfőbb bíróság előtt csak alaki semmisségi okok szerepelhetnek, a bűnösség kérdéséről a bíróság nem tárgyalhat. A bíróság az ítélet kihirdetését június 6-ra halasztotta el.

MUSSOLINI VALLOMÁSAI. Emil Ludwig, a világhírű író, a nagy ember életének és belső világának élelmes mű kutatója világhírű könyvét a mai Európa kétségtelenül legizgatóbb, legszínesebb politikai egyéniségéről — Mussoliniről írta. A könyv kapható az Uj Kelet könyvosztályában. Ára csak 57 lejt.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó Rt. nyomása. Cluj-Kolozsvár, Strada Baros L. Pop (v. Brassai u.) 10. Telefon: 9-76.

Taxa posta
plătite in m
No. 224.713

„Bangster

Uj szó.
Amerikában
ra népszerű
csinálta valak
született me
készségbeszt
jező szó, azt
Bizonyára
ki először, ak
a dollár meg
aki ugyancsa
bnkárvilág k
ből kúsgárzó
Olyan egyé
ratlanul erre
hitt, bizott
aranykődéből
dagságnak és
hogy a Wall
gazdagságai,
bárványai me
ő is elveszítet
Egyszerre f
zott fel lelkéb
gok iránt, aki
ták. A lenéz
szóra csendült
Es száz és ez
visszhangozt
polgárjogot ny
A szótárban
de az általán
tette.
Bangster mi
vel visszaél,
a nyereségek
diti el a hisz
valamely váll
A nép keser
szót és éppen
kénytelenül,
életü marad.

Első kijózo

A világgazd
nyára lesznek z
csak palesztina
hanem olyan z
a legnagyobb v
Amerika több
ni Herbert Fei
Warburgot és
urakat szidók.
Ők fogják k
nyára teljhatat
Ha tehát a g
vezően fog vég
lőknak jó részt
sevelt küldi ki
angolok és a f
szakodni fogn
ához. Nem fog
szarmazásával
antastabilizációt
ét, a devizazár
a eredményezni
Európában és
nyilván élvezni
Akaratlanul
kazdasági élet v
használni fog
Igaz viszont,
ekik használni
z angol szaksz
émet áruja a b
ogy ezt a hatá
emi a francia
ok dolgozói.
litter a kormá
rszágnak nem
Bizonyára ez
apás. Amit a n
essen azokkal
dabb nyomorát
ny kellett
A világ dem
ek most a tr
án kezd gondo
hetséges egy d
n a demokráci
gelnek olyan s
ervekedniök, s
k tették?
A forradalom
ztársaságok m
rsu törvényeke
kat, éppugy, r
rendkívüli törv
mindenütt a